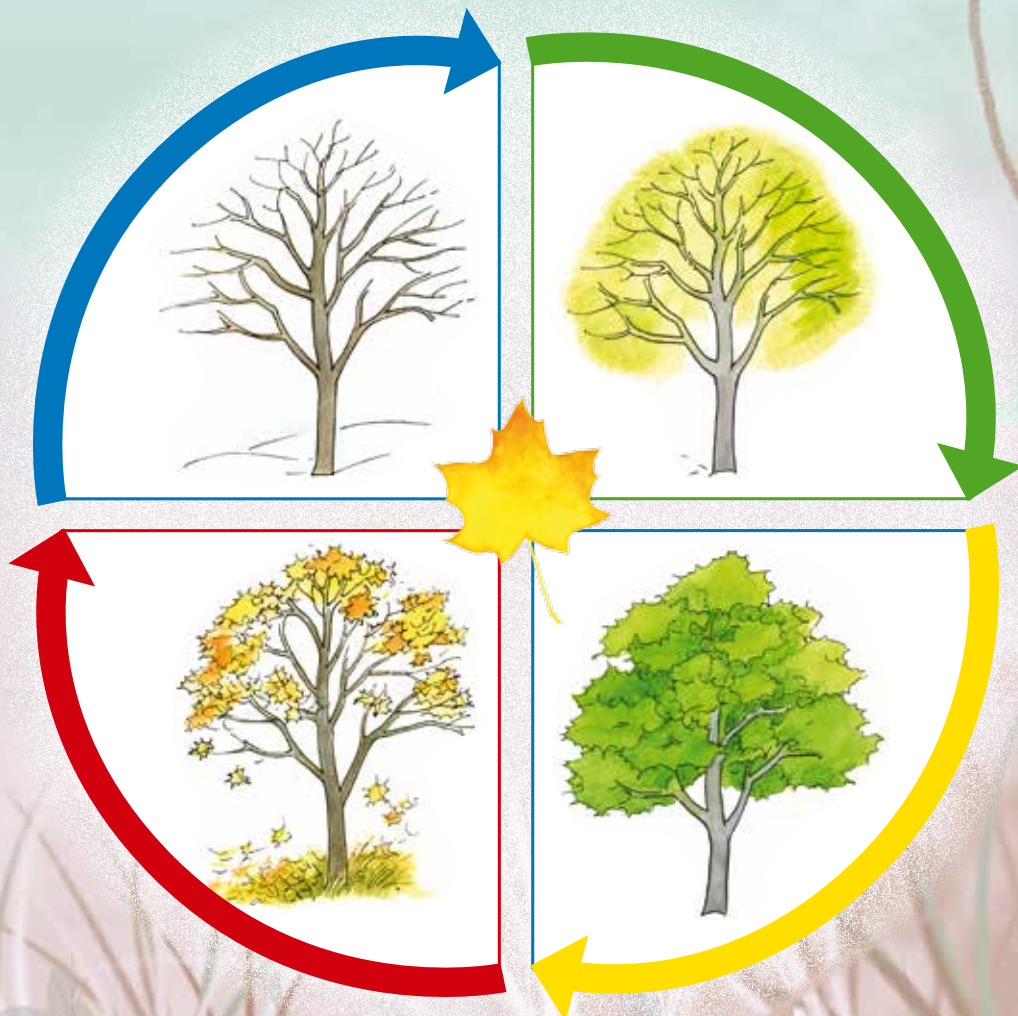


Kaja Pastarus * Heidi Öövel

LOODUSÕPETUSE TÖÖRAAMAT

I KLASSILE
2. OSA

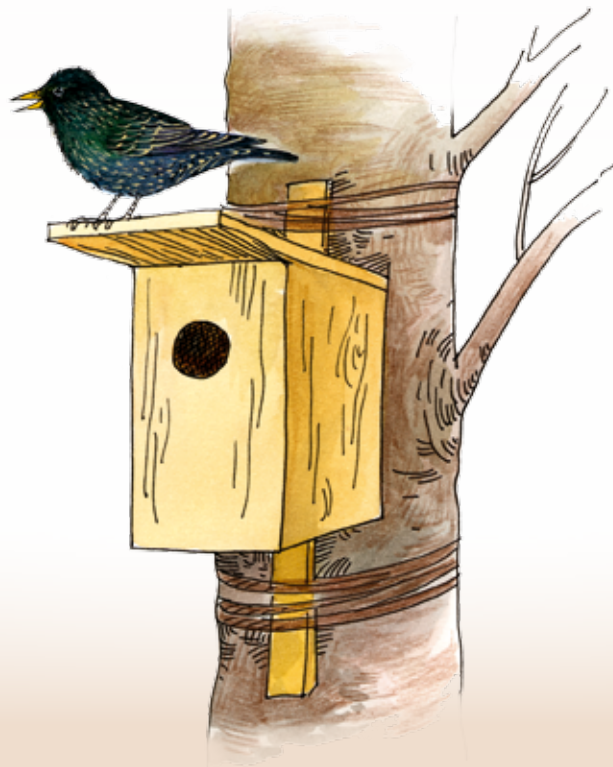


Kaja Pastarus * Heidi Öövel

LOODUSÕPETUSE TÖÖRAAMAT

I KLASSILE
2. OSA

MINU NIMI ON _____





Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond



Eesti tuleviku heaks



Hariduslike erivajadustega
õpilaste õppevara arendamine

Kaja Pastarus, Heidi Öövel
Loodusõpetuse tööraamat 1. klassile. II osa (Juurdetrükk)

Tööraamat vastab põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava lihtsustatud õppele

Tööraamatu koostamist konsulteeris Marika Padrik
Retsenseerinud Katrin Lõhmus, Margit Teller

Toimetanud Tiina Helekivi
Illustreerinud Ülle Meister
Tehniliselt toimetanud Andero Kurm
Kujundanud ja küljendanud Eve Kurm

Fotod: Andero Kurm 7 (1), Wikimedia Commons

Raamatu väljaandmist on toetanud Euroopa Sotsiaalfond ja Eesti riik programmi „Hariduslike erivajadustega õpilaste õppevara arendamine“ kaudu.

Programmi viib ellu SA Innove.



Kõik õigused kaitstud. Igasugune autoriõigusega kaitstud materjali ebaseaduslik paljundamine ja levitamine toob kaasa seaduses ettenähtud vastutuse.

Autoriõigus: SA Innove, Kaja Pastarus, Heidi Öövel, 2014

ISBN 978-9949-524-04-4 (kogu teos)
ISBN 978-9949-524-05-1 (kogu teos: pdf)
ISBN 978-9949-524-06-8 (I osa)
ISBN 978-9949-524-07-5 (I osa: pdf)
ISBN 978-9949-524-08-2 (II osa)
ISBN 978-9949-524-09-9 (II osa: pdf)
ISBN 978-9949-524-25-9 (õpetajaraamat: pdf)

Trükiettevalmistus: Kirjastus Studium
Riia 15 b, Tartu 51010
Tel 7343 735, www.studium.ee

Trükk: OÜ Greif
Lohkva, Luunja vald
Tartumaa 62207

SISUKORD

Talv	5
Loomad talvel	14
Aeg	22
Kodu	28
Valgus ja soojus	37
Asjad	42
Kevad	51
Loomad kevadel	53
Koduloomad ja nende pojad	57
Taimed kevadel	62
Kevadtööd	68
Suvi	71
Aastaajad	75
Kordamine	80

PILTSÜMBOLITE TÄHENDUSED



– VÄRVI!



– ÕPI ÕUES! (tund õues või õppekäik)



– MÕTLE JA VASTA! (vajadusel leitakse täpsem vastus küsimusele õpetaja abiga)



– MÄRGI! (märkida sobiv vastus ristiga)



, – TÕMBA MAHA! (sobimatu sõna või pilt tuleb läbi kriipsutada kas horisontaalselt või diagonaalselt)



– LÕIKA JA KLEEBI!

Tööraamatu juurde kuulub õpetajamaterjal, mille leiab aadressilt www.hev.edu.ee

(Materjalid õpetajale -> Lihtsustatud õpe -> Loodusõpetus).

Tööraamatus on õpetajamaterjalis esitatud juhiste ja näidiste viidatud lühendiga ÕM.

TALV



**SÜGIS LÖPPES.
ALGAS TALV.**

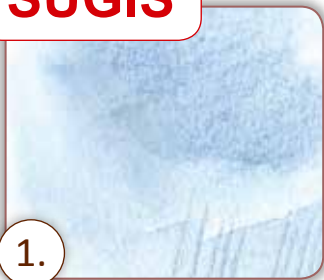
1. A. Vaata suurt pilti. Kuula. Näita pildil õiget kohta.
B. Võrdle pilte (õpetaja küsimuste toel, vt ÕM lk 18.)

TALV



PILDIL ON T _ _ _ . (mis aastaeg?)

SÜGIS



2. Kuula lauset. Näita sobivat pilti.

1. Poisil on seljas paks jope.
2. Taevas on pilved.
3. Järvevesi külmus. Järve peale tekkis jää.
4. Puudel ei ole lehti. Talvel puud puhkavad.

- * Missugune ilm on õues?
- * Mida talvel sajab?
- * Mida lapsed jää peal teevad?
- * Mis aastaajal puud puhkavad?



? Lumi ja jää on külmad. Mis asjad on veel külmad? (Katsu erinevaid asju. Otsusta.)

Praktiline ülesanne

Õpetaja laual on valik asju. Mõned neist on soojad, mõned külmad. Õpilased pakuvad, millised asjad on külmad (soojad). Seejärel kontrollivad lapsed katsudes üle, kas neil oli õigus.

3. A. Kuula. Näita sobivat pilti. B. Korda lauset.

*Talvel on õues külm. Igal pool on lumi (1. pilt). Väljas sajab valget lund. (2. pilt).
Mõnikord sajab talvel vihma. (3. pilt).*

1.



2.



3.



Milline talveilm on täna?



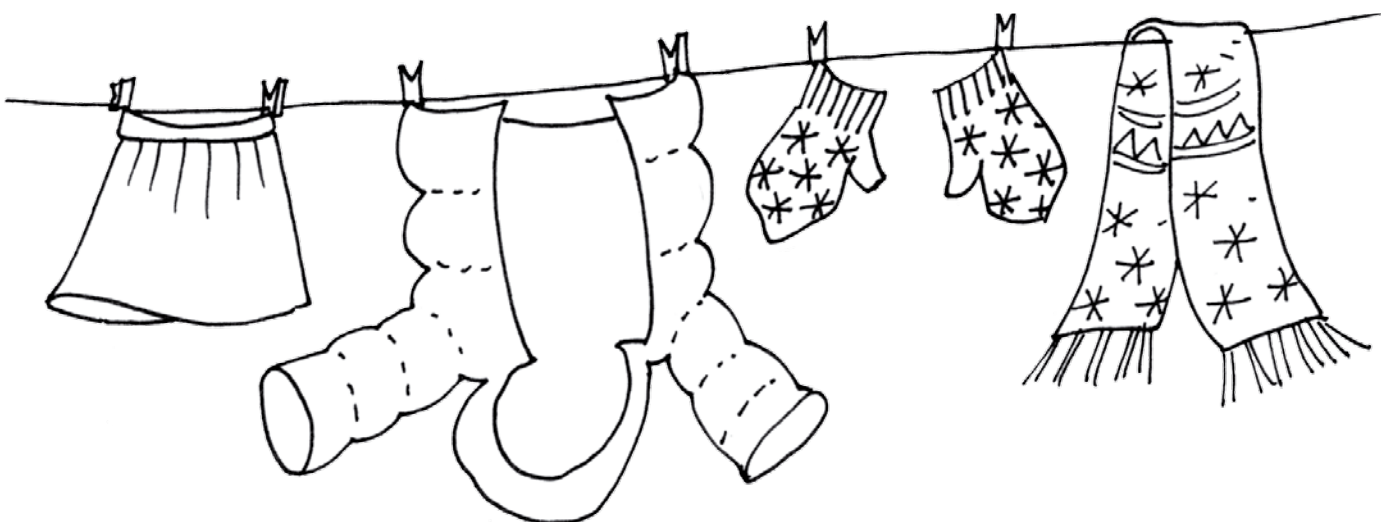
4. A. Ema pesi laste riided puhtaks.

Mille ema kuivama riputas? Näita ja nimeta.

(Ülemisel nööri ripuvad... . Alumisel nööri kuivavad)

B. Sa tahad talvel õue minna. Mida paned selga (jalga)?

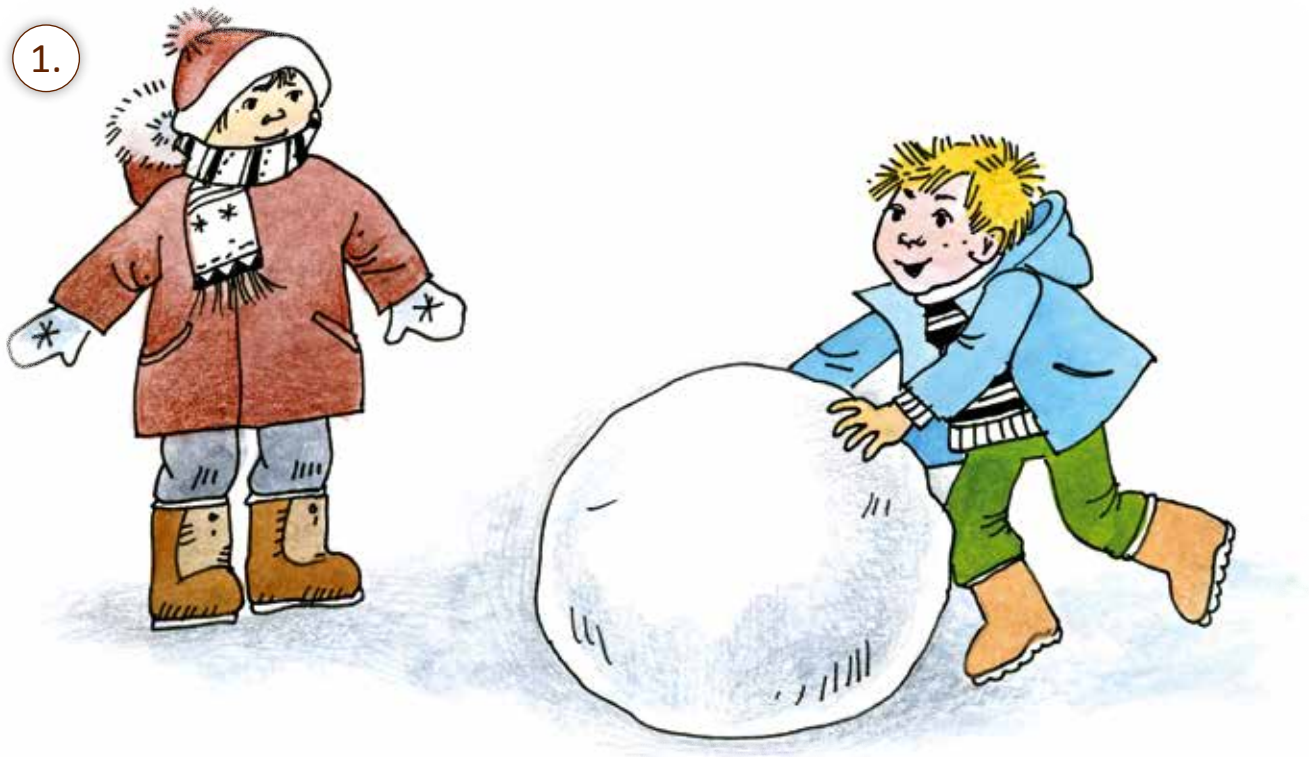
Värvi sobivad pildid.



5. A. Vaata 1. pilti. Pildil on Jüri ja Ott. Kuula lauset. Näita õige poisi pilti.

1. *Ott veeretab lumest suurt palli. Näita Otti. Mis on Otil seljas?*
Mida tal ei ole peas (jalas, käes)? (sall, müts, kindad)
2. *Jüri seisab paigal. Ta ei tee midagi. Näita Jürit. Mis on Jüril seljas?*
Jüri ei saa ennast liigutada. Mis teda segab?
(Sul on liiga palju riideid seljas. Kuidas sa end tunned?)

B. Vaata 2. pilti. Mis juhtus Otiga? Miks Ott haigeks jäi?



- 6. A. Vaata pilti. Mida lapsed talvel teevad? Mõtle lapsele nimi. Ütle lause.**
B. Mida sina talvel õues teed?

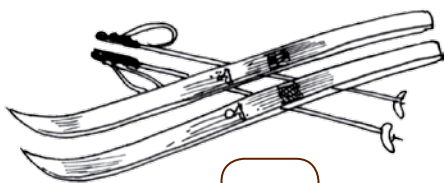


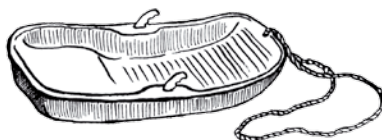
7. A. Kuula.

*On talv. Lapsed lähevad õue. Mari tahab kelgutada. Mida tal selleks on vaja?
 Ott tahab suusatada. Mida tal vaja on? Jüri tahab uisutada. Mida temal on vaja?
 Pille tahab ehitada lumememme. Mida Pillel on vaja?*

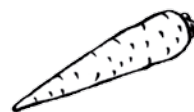
B. Leia need asjad suurtelt piltidelt (ül 6). Kirjuta pildi number sobivasse ruutu.

(Nt pildil on Leia suurel pildil Näita. Mitmes pilt see on? Kirjuta number.)









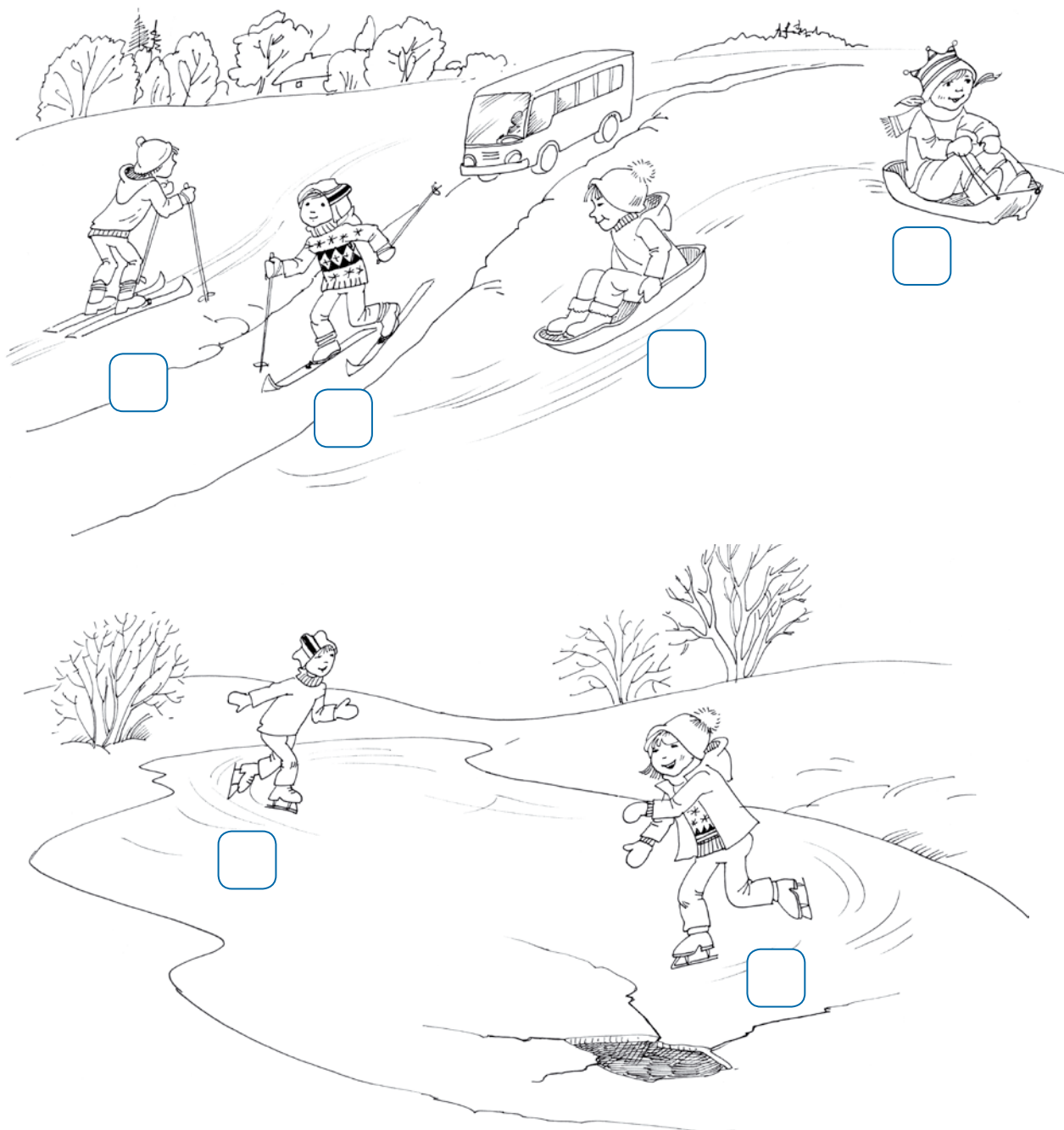


8. A. Kuula. Näita pildil.

1. **Mari kodu lähedal on kelgumägi.** Mari ja Siiri kelgutavad. Siiri kelk libiseb autoteele. Mis nüüd võib juhtuda? Mida Siiri valesti tegi?
2. **Jüri ja Ott suusatavad.** Ott suusatab autoteel. Mis nüüd võib juhtuda? Mida Ott valesti teeb? Jüri suusatab ka. Kus Jüri suusatab? Mida Jüri teeb õigesti?
3. **Tiigil on jää.** Jää sees on auk. Sandra uisutab augu kõrval. Mis nüüd võib juhtuda? Mida Sandra valesti teeb? Tiigil uisutab ka Mart. Mida Mart teeb õigesti?

B. Kes lastest käitub valesti? Tee pildi juurde miinusmärk (—).

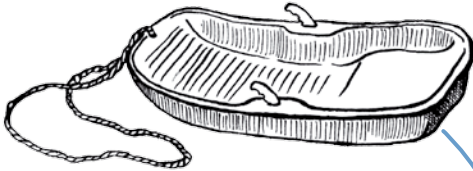
C. Kes käitub õigesti? Värvige nende laste pildid.



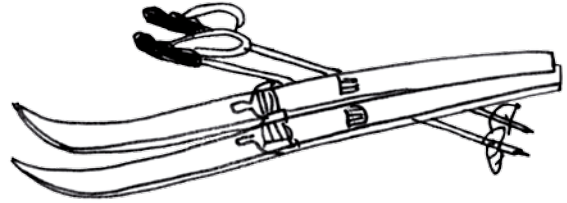
OLE ÕUES ETTE-VAATLIK!



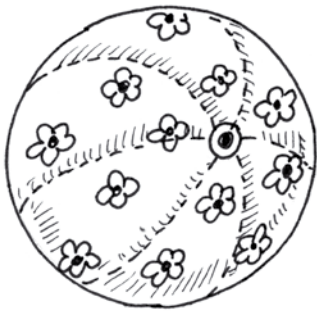
9. A. Mis on pildil? (Näita õiget pilti: suusad, ujumISRõngas, pall, uisud, jalgratas, kelk).
B. Loe sõna (TALV). Mida kasutad talvel? Näita pilti, nimeta.
Loe teine sõna (SUVI). Mida kasutad suvel? Näita pilti, nimeta.
Ühenda joonega (sõnad ja pildid).
C. Kirjuta puuduvad tähed.



K _ _ _ K



S _ _ _ S _ _ D



P _ _ _ _



TALV



SUVI



U _ _ _ S _ _ _ D



R _ _ _ T _ _ _ S



UJUMIS-R _ _ _ N _ G _ _ _ S



**10. A. Mis on pildil puudu? Joonista see. Värvige enda joonistatud pilt (puuduvad asjad).
B. Mida sa joonistaksid pildile?**

1. Pildil on lumememm. Lumememmele sa joonistaksid 2. Lastele meeldib mängida lumesõda. Sa joonistaksid pildile Mitu lumepalli? Lumepallid on ... mis värvi? 3. Talvel lapsed kelgutavad. Sa joonistaksid Tüdruku kelk on ... mis värvi? 4. Lume peal saab suusatada. Sa joonistaksid poisile Suusad on ... mis värvi?



Lund on pildil raske värvida. Lumi on valge. Nimeta veel valgeid asju.

LOOMAD TALVEL

1. A. Vaata pilti. Mis aastaaeg on pildil?

B. Kuula lauset. Leia pildil õige koht. Kas ütlesin õigesti? Kui vaja, paranda minu viga.

1. Taevas on mõned pilved. Sajab valget lund. 2. Puude otsas ei ole lehti. Puud on raagus. 3. Rebane hiilib metsas. Lume peal on rebase jäljed. 4. Lume sees peidab end jänes. Jänesel on pruunid karvad. (Näita, kus on jänese jäljed.) 5. Kiire orav hüppab puu otsas. 6. Kõrgel puul istub vares. 7. Kes lendab puude vahel? (rähn)



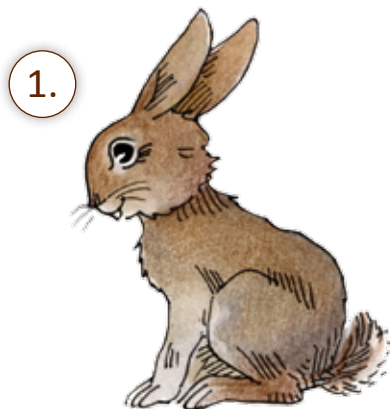
2. A. Vaata 1. (2.) pilti. Kes on pildil?

Mis värvi on jänese (orava) karvad? (Suvel on jänese)

B. Talvel on loomad teist värvi kui suvel.

Väike pilt: Suvel on jänese karvad Suur pilt (lk 14): Talvel on jänese karvad

Kas on sama värvi nagu suvel? (Samamoodi toimub orava piltide võrdlus).

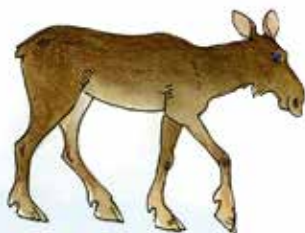


SUVI

Praktiline ülesanne

1. Astu puhtale valgele lumele. Mis jääb lumele?
2. Joonista oma jalajälg paberilehele. Värvi see.

3. Loomad ja inimesed jätavad lumele jälgi. Kelle jäljed on pildil?



4. A. Kes magavad talveund? Näita ja nimeta. B. Vaata 1. ja 2. pilti. Kelle pesa on pildil?

Siil (karu) magab oma ... (kus? pesas). Näita, kuidas siil (karu) magab (lapsed jäljendavad). Siil (karu) tegi oma pesa ise. Vaata pilti. Mida oli siilil (karul) pesa tegemiseks vaja? Siil kogus ... (lehti). Karu kraapis käpaga augu. Talvel siil ja karu magavad.



MÕNED LOOMAD MAGA|VAD TALVEL.



1.



TALVEL S _ _ _ MAGAB.

2.



KA K _ _ _ MAGAB TALVEL.

5. A. Vaata pilti. Mis aastaaeg on pildil?

B. Kes on pildil? Näita ja nimeta.

C. Kõik loomad ei maga talvel. Kuula. Näita looma pilti.

1. Põdrad kõnnivad ringi. Nad otsivad süüa. Põdrad armastavad väga puukoort ja oksa. Mida põder talvel sööb? 2. Rebane otsib ka süüa. Ta püüab jäneseid, linde ja hiiri. Mida rebane talvel sööb? 3. Jänes peidab end rebase eest. Talle maitseb rohi, puukoor. Ka peenikesed oksad meeldivad jänesele. Mida jänes sööb? 4. Suure kuuse otsas istub orav. Talle meeldib kuuse otsas ronida. Seal on palju käbisid. Mida orav talvel sööb?



KÕIK LOOMAD EI MAGA TALVEL.

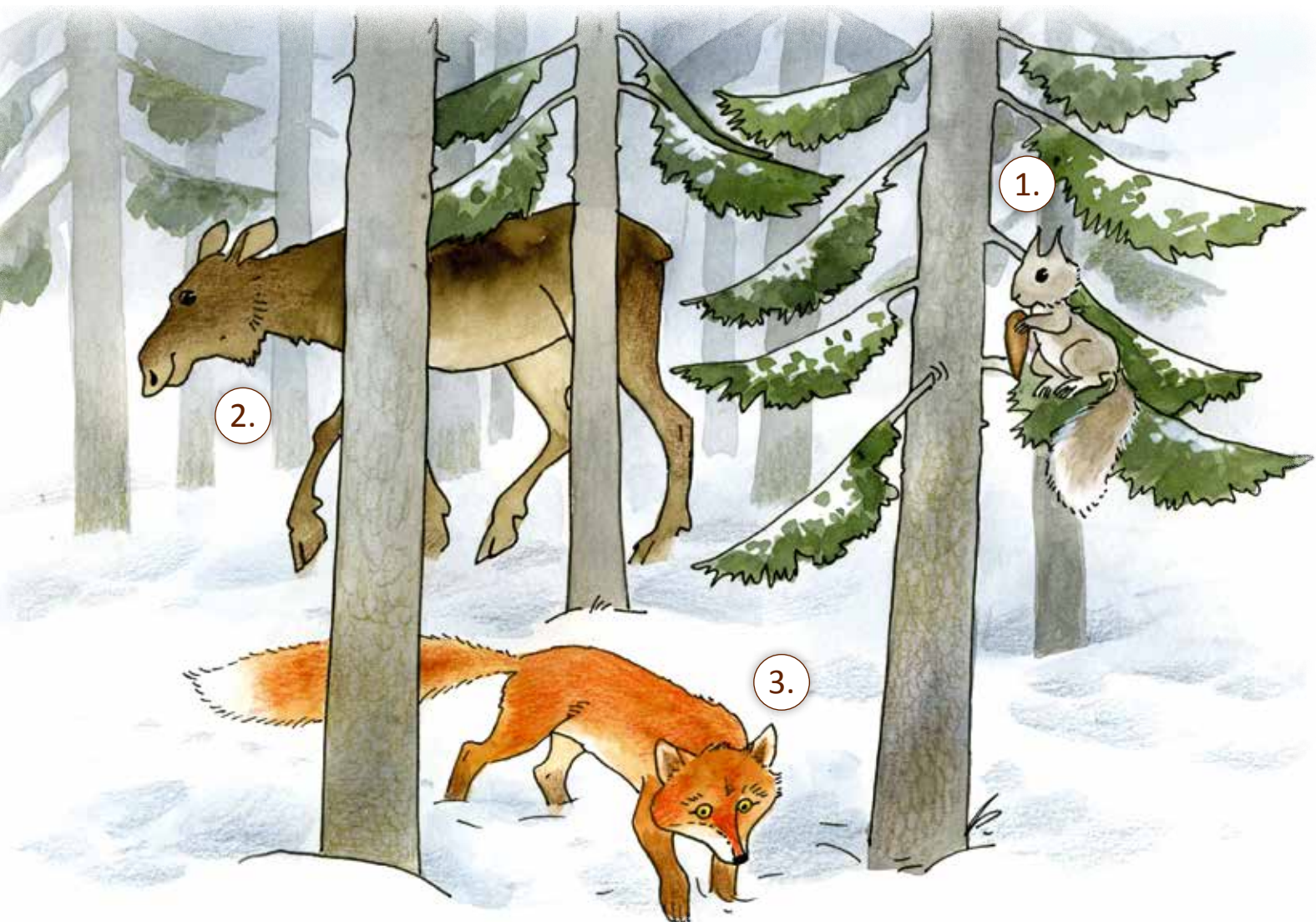


6. A. Vaata suurt pilti. Mis loomad on pildil? Näita ja nimeta.

B. Loomadel on kõht tühi. Nad tahavad süüa. Vaata väikest pilti.

Pildil on ... (oksad / käbi / hiir). Mis loom sööb oksti (käbisid, hiiri)?

Mis number on põdra / orava / rebase pildi juures? Kirjuta number ruudu sisse.



KES?

— — D — R SÖÖB OKSI.

— — — — NÄRIB KÄBI.

— — B — — — — JAHIB HIIRT.

7. A. Vaata pilt. Kes on pildil? Need kõik on ... kes? (linnud).

B. Mitu jalga on linnul? Mis linnul veel on? (õpetaja näitab pildil: nokk, tiivad, suled).

C. Mis linde võid näha talvel? Kuula. Leia õige linnu pilt.

(Õpetaja: Sellel linnul on)



VARBLANE



VARES



TIHANE



LEEVIKE

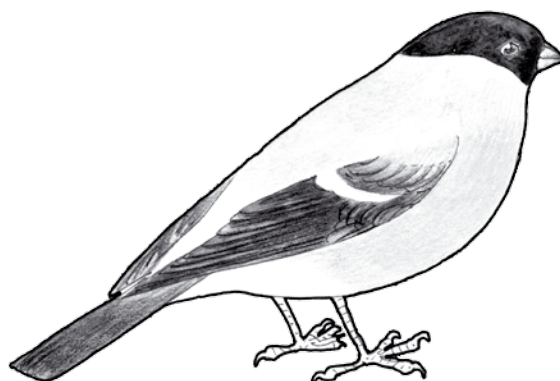
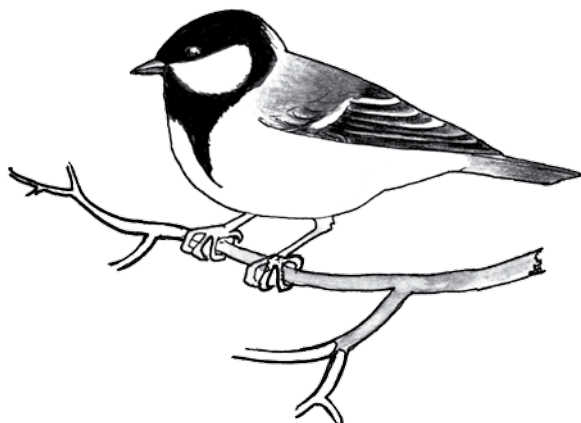
NEED KÕIK ON LINNUD.



MIHKEL



8. Mis lind on pildil? Värv ... pilt.



9. A. Vaata pilti. Kuula.

Mari isa ehitas lindudele söögimaja. See ripub puu oksa küljes. Mari paneb iga päev söögimajja toitu. Ta toidab linde. Mille ehitas Mari isa? Kuhu isa söögimaja pani? Kelle jaoks isa söögimaja ehitas? Kes toidab linde? Mida Mari söögimajja paneb?

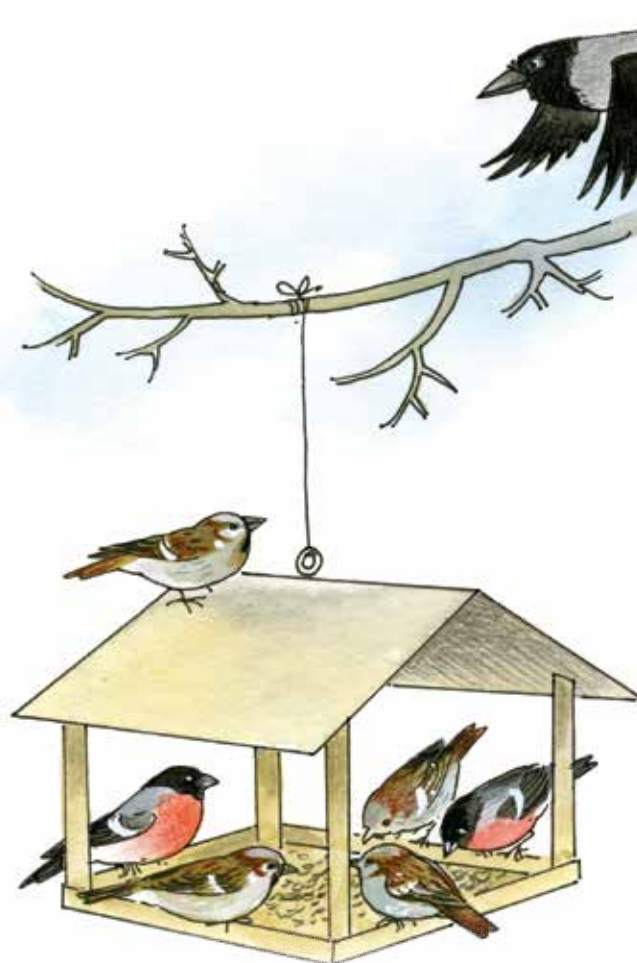
B. Mis linnud käivad söögimajas söömas? Näita ja nimeta.

(tihane – tihased, varblane – varblased, leevike – leevikesed)

Mida tihased (varblased / leevikesed) söövad?

C. Kas sinu pere toidab talvel linde? Millega te linde toidate?

Mis linde oled söögimajas näinud?



...

...

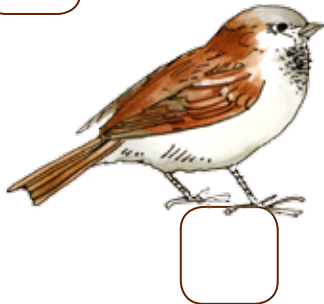
...

SÖÖVAD

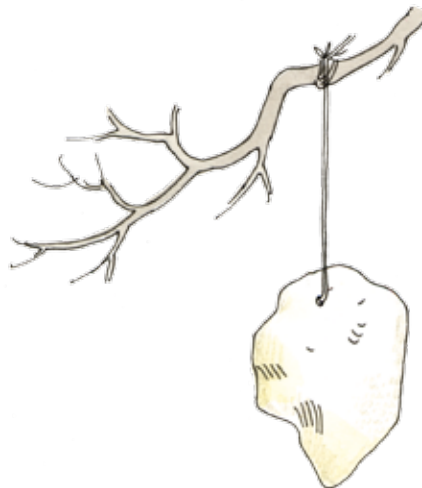
PEKKI.

SEEM|NEID.

- 10. A. Vaata suurt pilti (ül 9). Mitu lindu sööb? Märgi kasti õige arv.**
B. Ütle lause (abiks lauseskeem tahvil). Söögimajas sööb ... varblast (tihast jne).



- 11. Mis sobib lindude toidulauale? Tee õigele pildile joon ümber.**



AEG

1. A. Vaata pilti. Leia 1. pildilt maja (auto, ...). Leia 2. pildilt maja (auto, ...).

B. Näita pilti: Õues on pime. Õues on valge.

Vaata 1. pilti. Mis paistab taevas? Vaata 2. pilti. Mis paistab taevas?

Näita pilti: PÄEV. Pildil on ... mis aeg? Päeval paistab taevas ... (päike).

Näita pilti: ÖÖ. Pildil on ... mis aeg? Öösel paistab taevas ... (kuu).

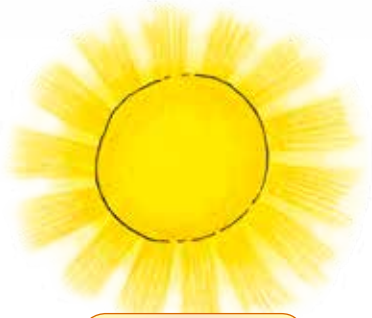
1.



TAEVAS PAISTAB **PÄIKE**.

ON **PÄEV** .

PÄIKE PAISTAB PÄEVAL.



PÄIKE



Leia suurelt pildilt päike. Värvi.

2.



TAEVAS PAISTAB **KUU**.

ON **ÖÖ** .

KUU PAISTAB ÖÖSEL.



Leia suurelt pildilt kuu. Värv.



KUU

2. A. Pildil on PÄEV. Näita. Päeval paistab ... mis? Ühenda päeva pildid päikese pildiga.
 B. Pildil on ÖÖ. Näita. Öösel paistab ... mis? Ühenda öö pildid kuu pildiga.
 C. Mõtle tüdrukule nimi. Kuula. Leia õige pilt. (Nt A. magab ... millal? Korda lause.)



PÄEV
PÄEVAL



ÖÖ
ÖÖSEL





3. Loe.

PÄEVA SAAME JAGA|DA OSA|DEKS.



ÖÖ

PÄEV

ÖÖ

HOMMIK

LÕUNA

ÕHTU

4. A. Vaata pilti. Mida poiss teeb? B. Loe lause. Vasta küsimusele (Millal ...?).



JAAK LÄHEB HOMMIKUL KOOLI.



LÕUNAL TULEB JAAK KOJU.



JAAK MÄNGIB ÕHTUL ÕUES.



ÖÖSEL JAAK MAGAB.



Millal sina ärkad? Mida sa pärast ärkamist teed?

5. A. Kuula. Millisest pildist ma räägin? Näita pilti. (Pärast pildi leidmist. Pildil on ... mis aeg?)

1. On hommik. Öues läheb valgeks. Mari ärkab. Ta tõuseb üles ja paneb ennast riidesse. 2. Nüüd läheb Mari ennast pesema. Mari peseb nägu ja hambaid. Siis kammib ta pead. 3. Nüüd läheb Mari kööki. Ema valmistas hommikusöögi. Mari joob teed ja sööb putru. 4. Nüüd on aeg kooli minna. Päeval Mari õpib koolis. 5. Pärast tunde läheb Mari koju. Nüüd saab ta mängida. Marile meeldib väga palli mängida. 6. Juba läheb öues pimedaks. Pimedal ajal on Mari toas. Marile meeldib õhtul lastesaateid vaadata. 7. Päev on läbi. Tüdruk läheb magama. Öösel Mari magab.

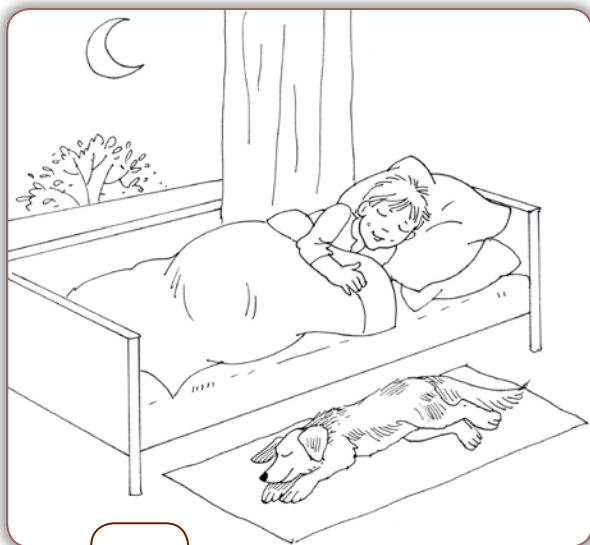
B. Kuula. Näita pilti. Ütle lause. Öösel / hommikul / õhtul ... mida Mari teeb?



6. A. Vaata 1. pilti. Mida poiss teeb? Millal sina televiisorit vaatad?

Pildil on mis aeg? (Samamoodi kõikide piltide vaatlus.)

B. Pane pildid õigesse järjekorda. Alusta hommikust.



7. A. Mõtle poisile nimi. Moodusta laused.

(Nt Mida ... teeb? Millal ...? → Hommikul (poiss) ärkab.)

B. Mida sina teed (... hommikul, päeval jne)?

HOMMI|KUL

PÄEVAL

ÕHTUL

ÖÖSEL

KODU

1. A. Vaata pilti. Leia Karini kodu. Näita maja pilti. Mitu korrust on Karini majal?
B. Loe lause. Kus Karin elab?
C. Mida Karin kodu lähedal näeb? (õpilased nimetavad pildi järgi)
D. Kuula. Näita pildil.

Karini maja taga on mets. Maja lähedal on heinamaa. Kes söövad heinamaal rohtu? (lehmad). Mitu lehma on pildil? Majast läheb mööda tee. Tee peal on liiv ja kivid. Karin sõidab tee peal ... (millega? rattaga). Traktor künnab ... (kus? põllul). Linnud otsivad põllul ussikesi.

?

Mis häält võib Karin maal kuulda? (Kes / Mis teevad häält? Missugust häält?)

MINA ELAN MAAL.



2. A. Vaata pilti. Kus Tiit elab? Leia Tiidu kodu. Näita maja pilti. Mitu korrust on majal?
 B. Loe lause. Kus Tiit elab? C. Mida Tiit kodu lähedal näeb?
 (õpilased nimetavad pildi järgi) D. Kuula. Näita pildil.

Tiidu maja ees on tänav. Tänav ääres on palju kõrgeid maju. Linnas elab palju inimesi. Inimesed kõnnivad kõnniteel. Autod sõidavad sõiduteel. Mis masinad sõidavad veel sõiduteel? Inimesed tahavad minna üle sõidutee. Kust nad saavad üle tee minna? Sõiduteel on ülekäigurada. Tänav ääres on valgusfoor.

? Mis häält võib Tiit linnas kuulda? (Kes / Mis teevad häält? Missugust häält?)

MINA ELAN LINNAS.



INIMESED ELA|VAD MAAL JA LINNAS.

- ? * Mitu maja (masinat, looma, ...) on maapildil? Mitu ... linnapildil?
 * Kus on rohkem (vähem) maju (sõidukeid, ...)? * Miks linnas ei ole lehma?



3. Kus sina elad maal / linnas? Tõmba sobimatu sõna maha.

MINA ELAN

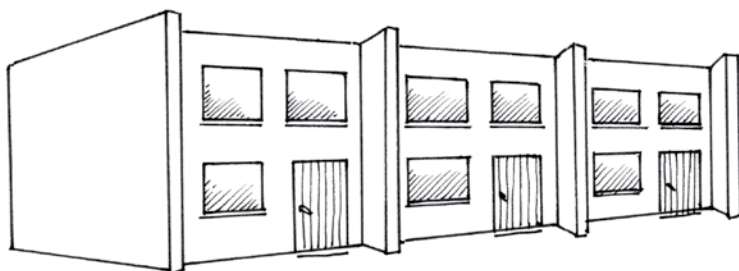
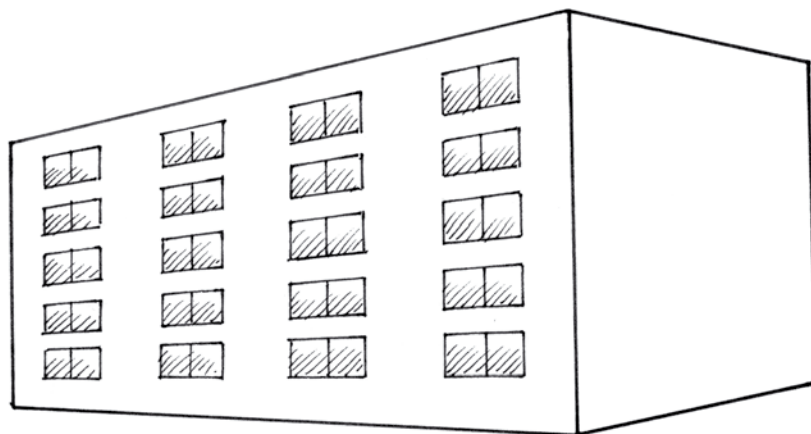
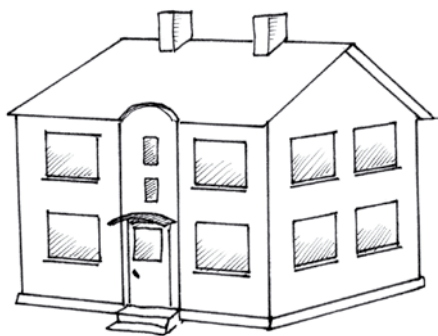
MAAL

LINNAS



4. A. Vaata pilte. Milline maja on sarnane sinu koduga? Värv selle maja pilt.

B. Räägi oma majast.

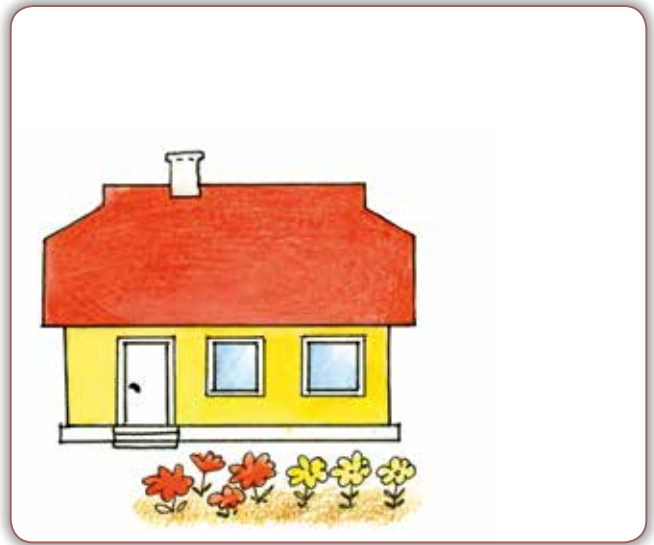


MEIE MAJA ON $\begin{cases} \text{SUUR.} \\ \text{VÄIKE.} \end{cases}$

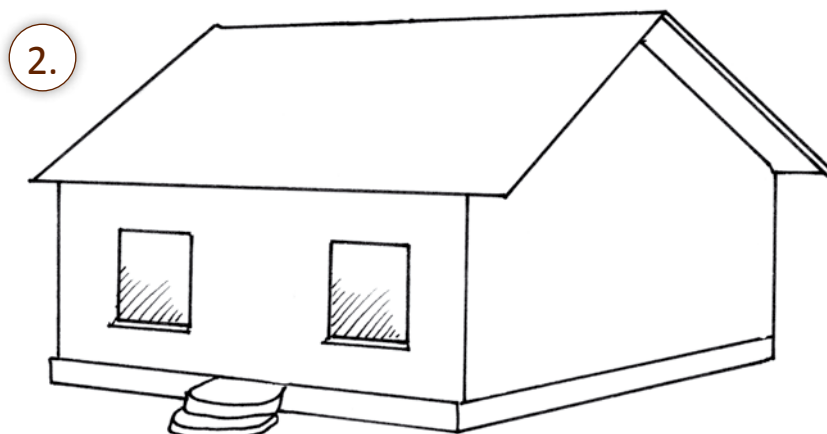
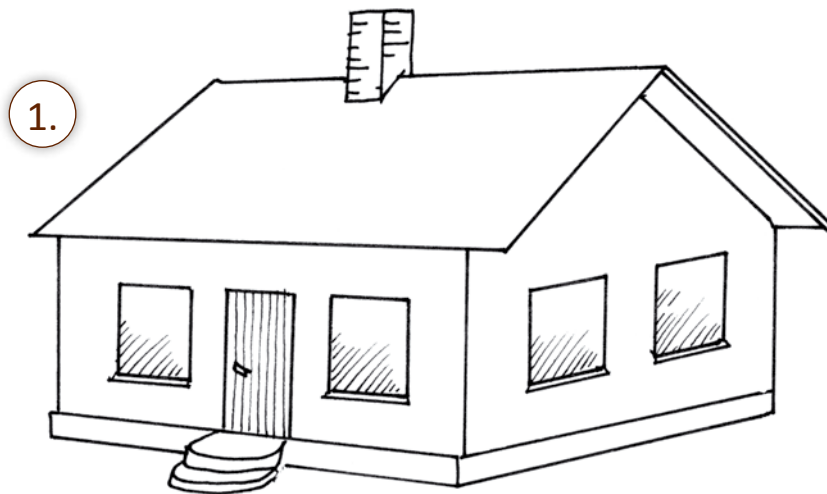
MAJAL ON $\begin{cases} \square \text{ KORRUS.} \\ \square \text{ KORRUST.} \end{cases}$

SELLES MAJAS ELAB $\begin{cases} \text{ÜKS PERE.} \\ \text{PALJU PERE} \text{SID.} \end{cases}$

5. Vaata pilte. Leia 5 erinevust.



- 6. A. Vaata 1. pilti. Näita majal: aknad (uks, korsten).**
Vaata 2. pilti. Mis on pildil puudu? Joonista 1. maja järgi.
B. Mida joonistasid? Nimeta. C. Värvimaajad eri värvi.

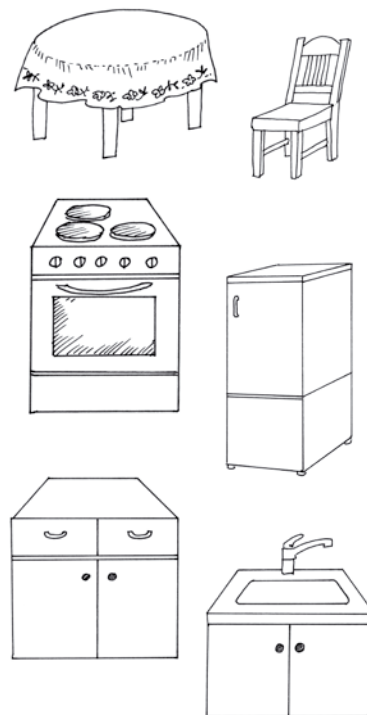
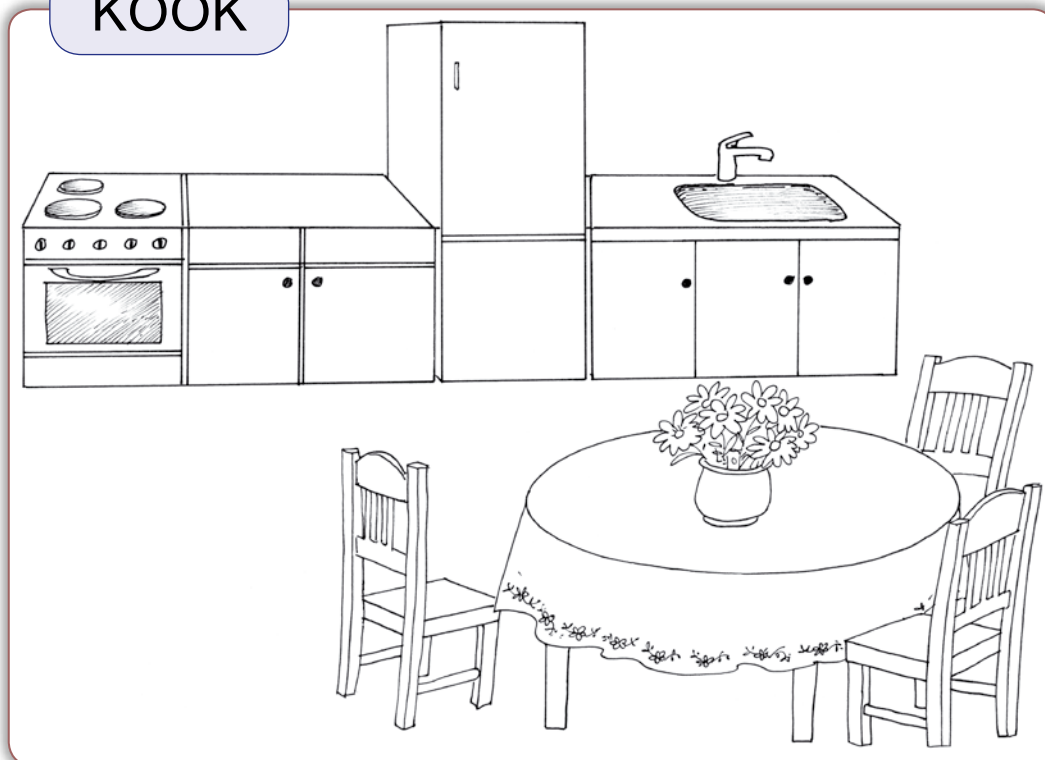


KODUS ON PALJU ERINEVAID RUUME.

7. A. Vaata suurt pilti. Mis ruum on pildil?
B. Kuula lauset. Näita pildil. (vt ÕM lk 13)
C. Vaata väikseid pilte (esemepildid suure pildi kõrval).
Leia see asi suurelt pildilt. Näita ja nimeta.

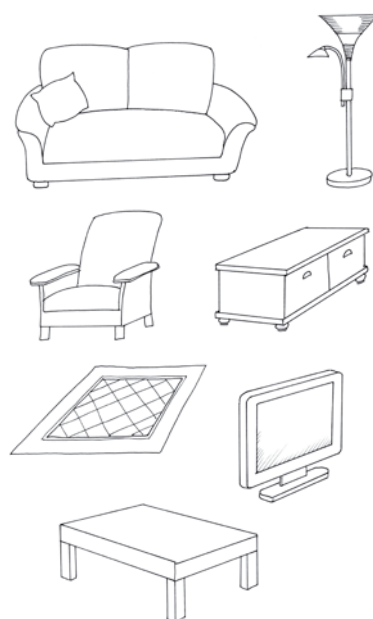
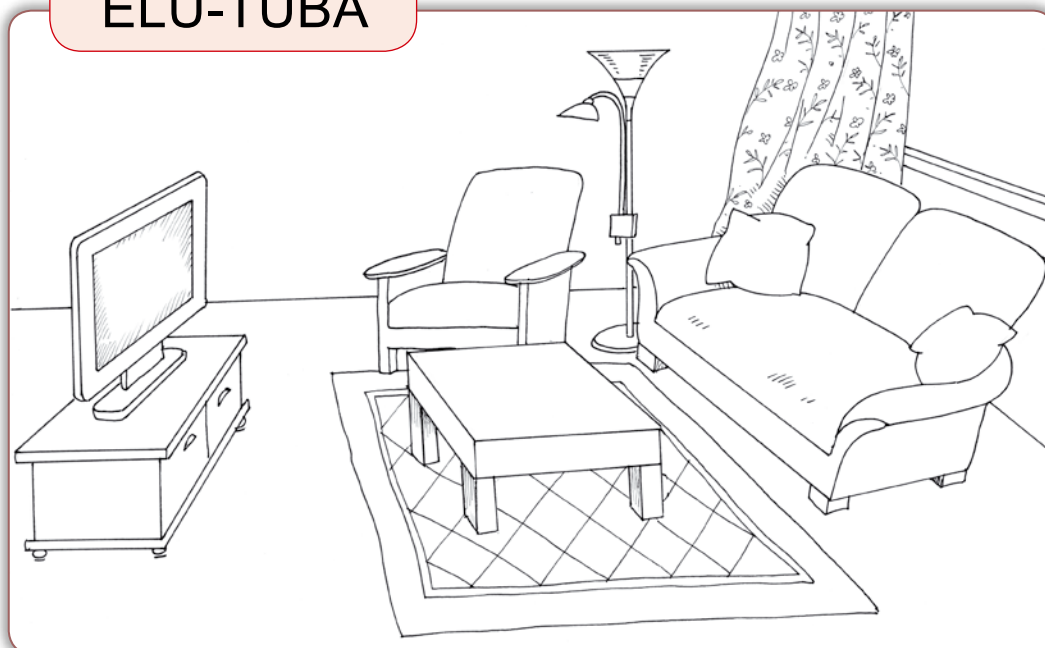


KÖÖK



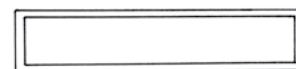
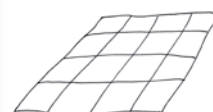
* Mis võiks veel köögis olla?

ELU-TUBA



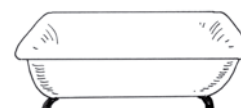
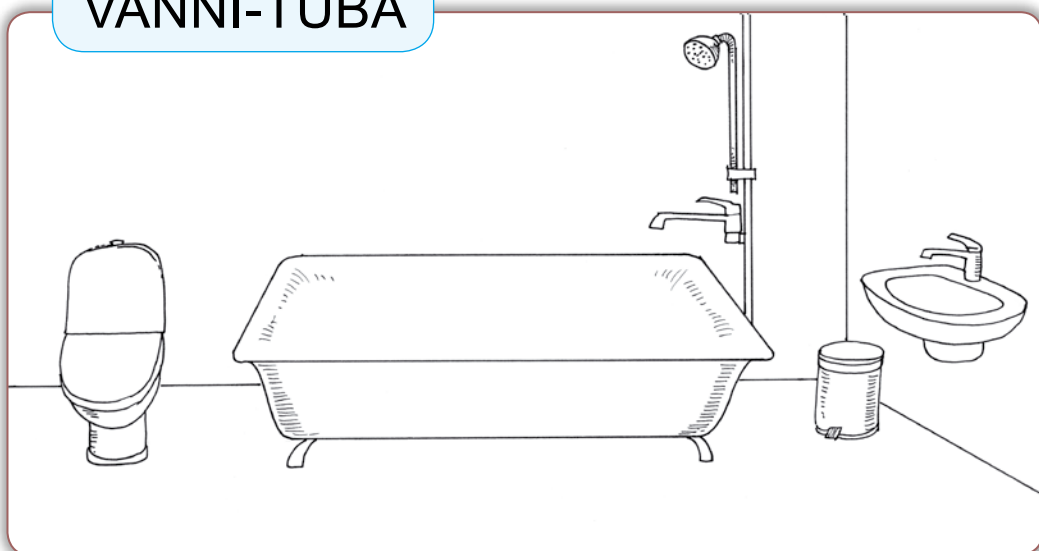
* Mis võiks veel elutoas olla?

MAGA MIS-TUBA

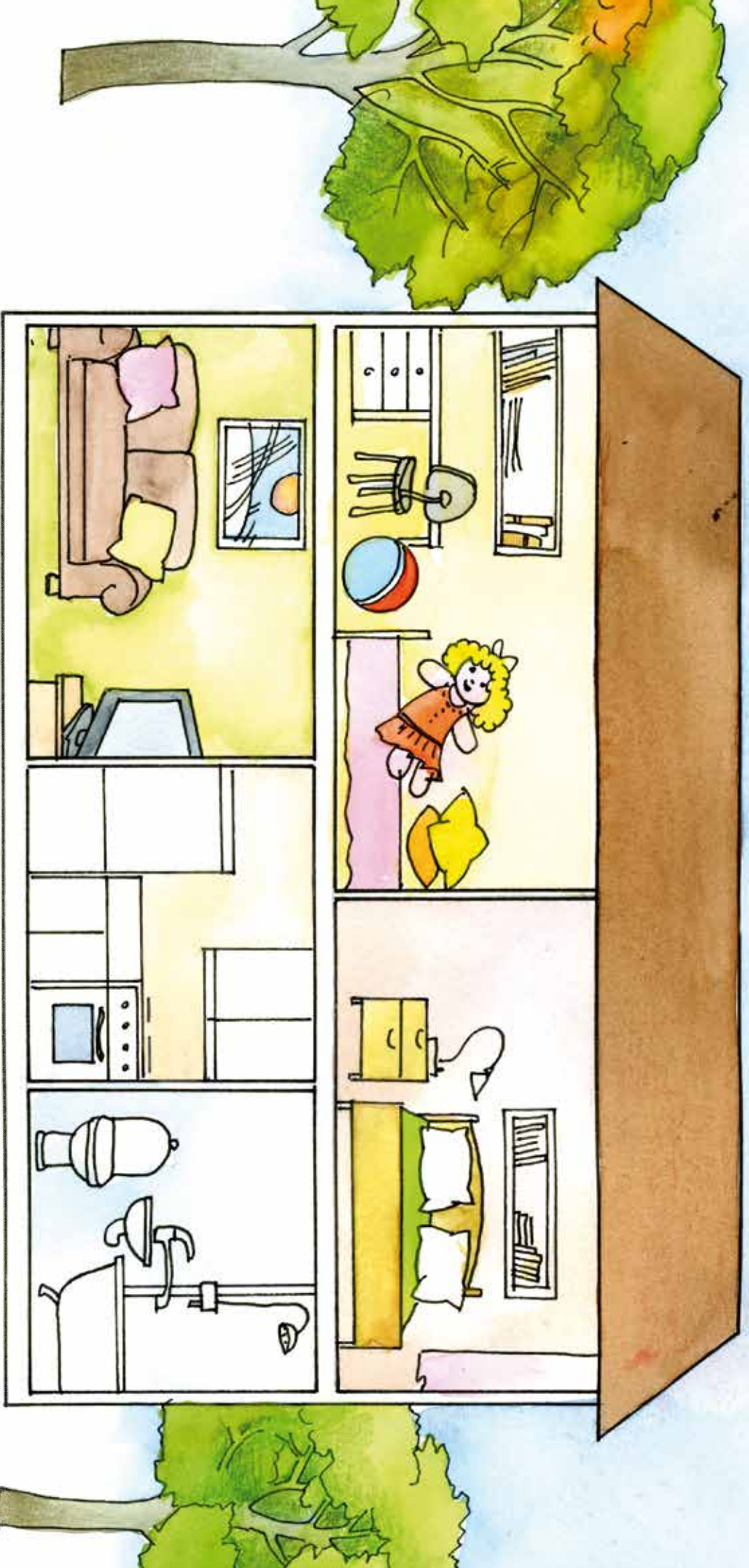


* Mis võiks veel magamistoas olla?

VANNI-TUBA



* Mis võiks veel vannitoas olla?



8. A. Vaata pilti. Leia köök (vannituba, elutuba jne). Mida näed köögis (vannitoas, elutoas jne)?
B. Mitu korrust on selles majas? 1. (2.) korrusel on ... (mis ruumid?). C. Mitu peret elab selles majas?

9. A. Mis on pildil? Nimeta. Milleks on seda asja vaja?

B. Loe sõna. Mis asjad sobivad sellesse ruumi? Ühenda joonega sõna ja pilt.

* Mis sobib kööki ja vannituppa (*mõlemasse ruumi*)?



VANNI-TUBA

KÖÖK



ELU-TUBA

MAGA|MIS-TUBA

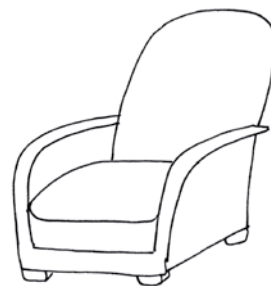
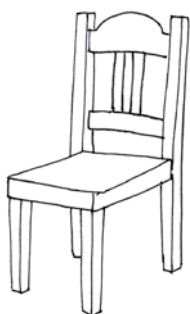




EMA TAHTIS OSTA UUT TOOLI.
TA LÄKS POODI.
SEAL OLİ PALJU TOOLE.



10. Millised toolid on ühtemoodi? Värvi.



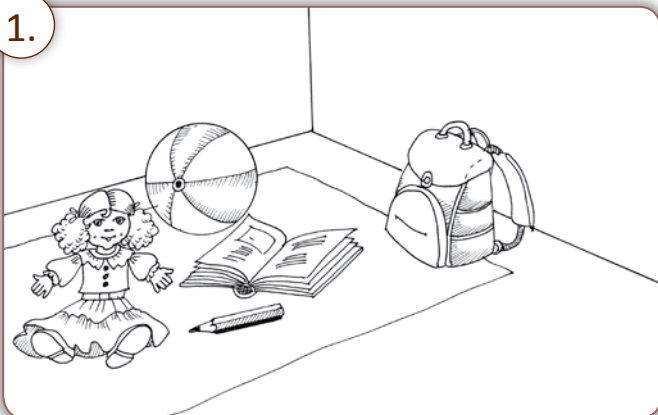
11. A. Vaata 1. pilti. See on Mari toa põrand. Mis asjad on toa põrandal?

Mari ei saa toas kõndida. Mis teda segavad? Mida Mari peab asjadega tegema?

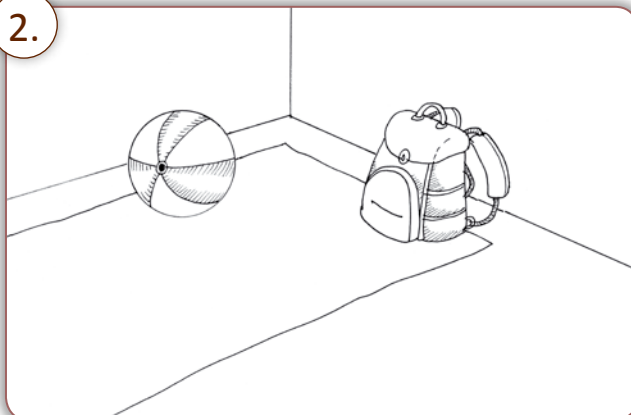
B. Mari koristas oma toa ära. Vaata 2. pilti. Mis asjad võttis Mari põrandalt?

Kuhu Mari pani ... (pliiatsi, nuku, raamatu)?

1.



2.



?

Kes sinu tuba koristab? Miks peab tuba koristama?

VALGUS JA SOOJUS

Praktiline ülesanne

1. Kustuta klassis lambid. Nüüd on klassis ... (pime).
2. Pane lambid põlema. Nüüd on klassis ... (valge). Lambid annavad valgust.

1. A. Vaata pilte. Mis on teisiti? (Näita pilti: *Pime tuba. Valge tuba.*)

B. Esimesel pildil on tuba ... (valge või pime?) Miks?

Teisel pildil on tuba ... (valge või pime?). Miks?

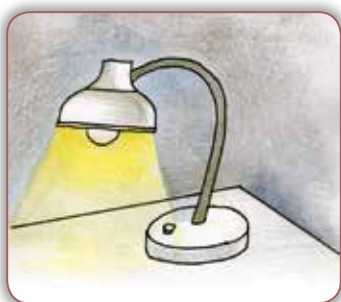
1.



2.



2. Mis annavad valgust? Näita ja nimeta.

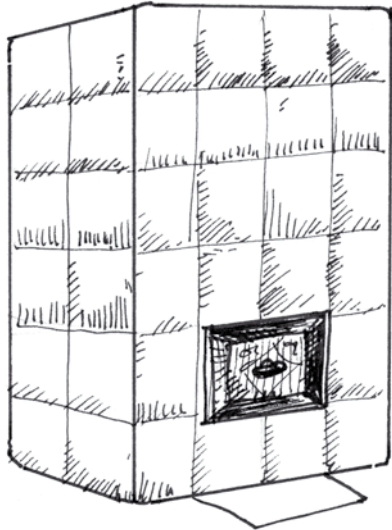


Praktiline ülesanne

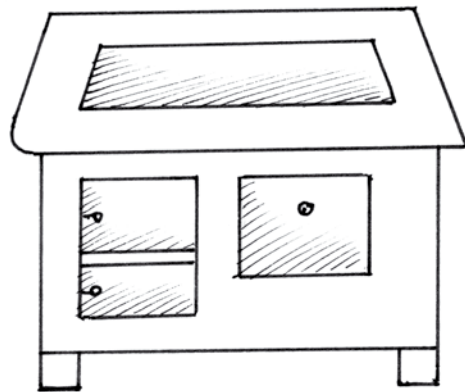
1. Hõõru oma peopesasid teineteise vastu. Hõõru oma peopesasid hästi kiiresti. Milliseks need muutusid?
2. Kuidas inimesed veel sooja saavad? Mida teeme siis, kui külm hakkab?
3. Mis annab klassis sooja? Katsu ettevaatlikult! (*Juhtida tähelepanu ohutusele!*)



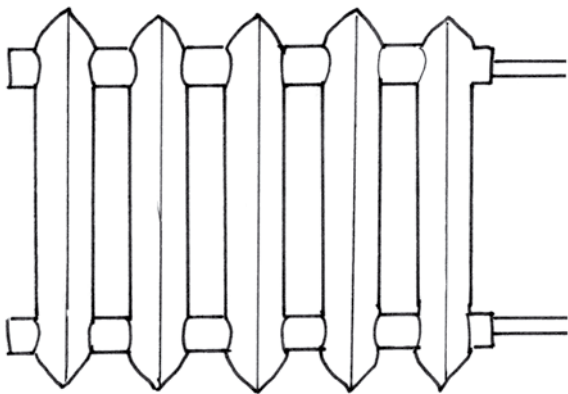
3. Mis soojendab tuba? Värvi õpetaja korralduste järgi.



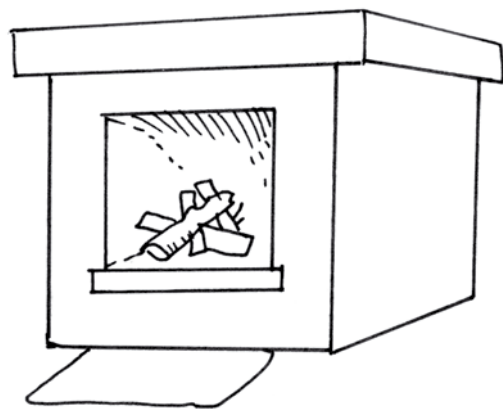
AHI



PLIIT



RADI|AATOR



KAMIN



Mis sinu kodus sooja annab?

4. Vaata pilte. Mille poolest need pildid erinevad?

Näita pilti: 1. Päike paistab. Õues on valge ja soe. Sooja ilmaga on Maril seljas

2. Päike on pilve taga. Õues on hämar. Ilm on jahe / külm. Külma ilmaga on Maril seljas



ANNAB MEILE

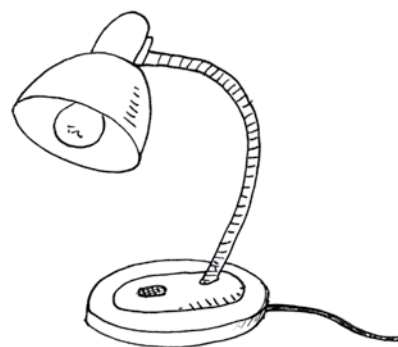
VALGUST.

SOOJUST.



5. A. Mis veel valgust annavad?

B. Mis annavad ka soojust? Värvi need pildid (valgus ja soojus).



6. A. Kuula. Millisest pildist ma räägin?

1. Martin ja Mikk leidsid kapist tikud. Nad hakkasid tikkudega toas mängima. (Näita õiget pilti.) *Martin ja Mikk leidsid kapist ... mille? Poisid mängisid tikkudega ... kus? Millega poisid toas mängisid? Mida poisid valesti tegid?
2. Poisid panid tikud põlema. Üks põlev tikk kukkus vaibale. Vaip läks põlema. Siis läks ka kardin põlema. Poisid ehmusid. Nad jooksisid toast välja. (Näita õiget pilti.)
* Mis kukkus vaiba peale? Mis vaibaga juhtus? Mis juhtus kardinaga? Poisid ... mida tegid?

B. Kuidas see lugu lõppes? Mis sa arvad?

1.



2.



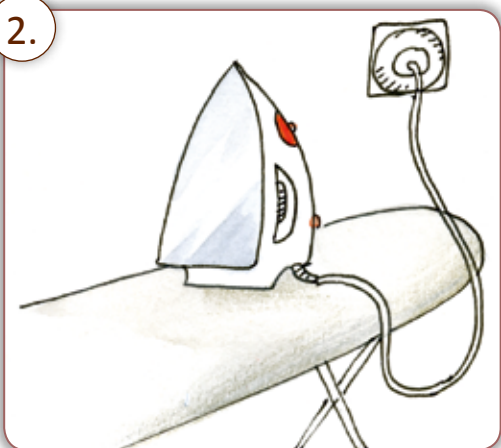
ÄRA MÄNGI TIKKUDEGA!

- 7. Leia pilt. Vasta küsimustele.** Nt *Potis keeb vesi*. Missugune see vesi on?
Vaata järgmist pilti (*kõrval*). Mida tüdruk teeb? Mis õnnetus võib tüdrukuga juhtuda?
(vt ÕM lk 20)

1.



2.



3.



ASJAD

Praktiline ülesanne

1. Kõnni klassis ringi. Vali üks asi. Pane oma käsi selle peale. Mis asi see on?

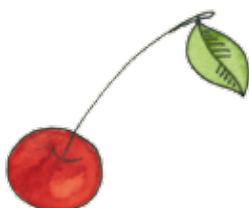
Õpetaja: Iga laps leidis erineva asja. Täna õpime tundma nende omadusi.

ASJAD VÕIVAD OLLA ÜHTE VÄRVI.



1. A Tee joon ümber punastele asjadele.

B. Neid punaseid asju me (mida teeme?) Mis asju sa sööd? Näita pildil ja nimeta.



2. A. Tee joon ümber sinistele asjadele. Mis pildid jäid üle?

B. Nimeta kõik asjad. Mis värvi need asjad on?

(Nt Püksid. Mis värvi püksid? – Sinised püksid, ...).



Praktiline ülesanne

1. Leia oma klassis punaseid asju. 2. Leia oma klassis siniseid asju.



ASI VÕIB OLLA PEHME VÕI KÕVA.

Praktiline ülesanne

1. Leia oma klassis pehmeid asju. 2. Leia oma klassis kõvasid asju.

3. Ühenda joonega pilt ja sobiv sõna.



PEHME

KÕVA

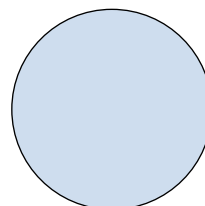
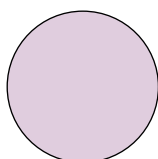
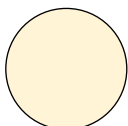


ASJAD ON ERI|NEVA SUURU|SEGA.

Praktiline ülesanne

1. Leia oma klassis suuri asju. 2. Leia oma klassis väikseid asju.

4. Järjesta ringid. Alusta kõige suuremast ringist.

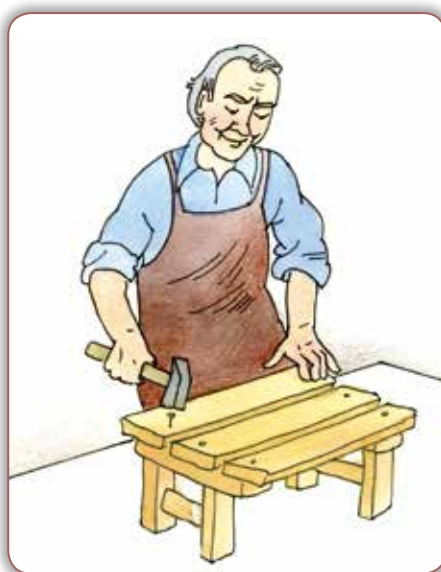
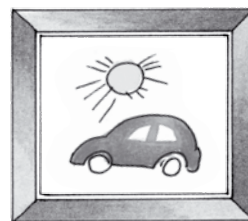




5. A. Vaata pilte. Mis asju me sööme? Värvi nende asjade pildid.

B. Mis pildid jäid üle? Mis on nendel piltidel? Näita ja nimeta.

C. Vaata alumise rea pilte. Kes tegi tooli / salli / pildi? Ühenda sobivad pildid tegijaga.



VANA-EMA

VANA-ISA

TOOMAS

INIMESED



Vaata enda ümber. Nimeta asju, mida tegi inimene (klassis, õues, ...).

Praktiline ülesanne

1. Võta tükk plastiliini. Vooli plastiliinist pall. → Sa tegid palli ... (millest?).
2. Vaata aknast välja. Sa vaatad läbi klaasi. See aken (*õpetaja osutab klaasile*) on tehtud klaasist.
* Leia veel klaasist asju. * Klaas kukub maha. Mis võib klaasiga juhtuda?
3. Vaata joonlauda (puidust). See ei paista läbi. See on tehtud puust. Katsu. * Leia veel puust asju.

6. A. Vaata pilte. Mis on piltidel? Kes tegi kõik need asjad?

B. Millest inimene need asjad tegi? Tool on / Tool on tehtud ... (puust).

Korda lauset. Vaas on tehtud ... (klaasist). Jne.

C. Leia piltidel puust asjad. Näita. Nimeta. Tee nende piltide ümber pruun joon.

Leia piltidel klaasist asjad. Näita. Nimeta. Tee nende piltide ümber sinine joon.

SEE ON PUUST.

SEE ON KLAASIST.



7. A. Vaata pilti. Mis ruum on pildil? B. Kuula. Mis asjast ma räägin? Näita pildil.

1. See asi võib olla kuum. Pead olema ettevaatlik! Selle asja peal saab süüa teha. (Pliit).
2. See asi on pehme. Ta on pruuni värvi. Selle asjaga saab mängida. Mõni laps võtab selle asja öösel kaissu. (Mängukaru).
3. See asi on kõva. See on tehtud puust. Selle asja peale me paneme tassid, taldrikud. Selle asja ääres me sööme. (Laud)

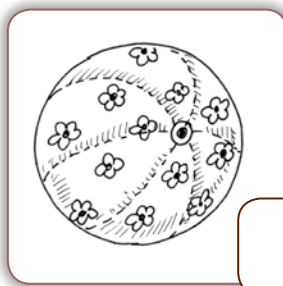


✕

8. A. Leia suurelt pildilt (ül 7) samad asjad. Kas see asi on suurel pildil? Kui on, märgi (✕).
B. Kõik need asjad on (Ühe pildirea asjade kohta). Ütle ühe sõnaga.

1.


☐

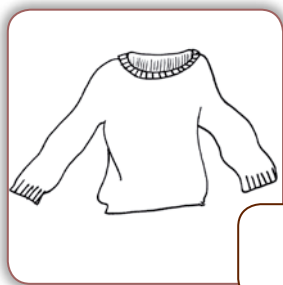
☐

☐

☐

NEED ON

2.

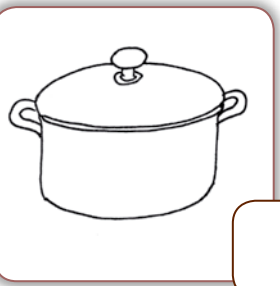

☐

☐

☐

☐

NEED ON

3.


☐

☐

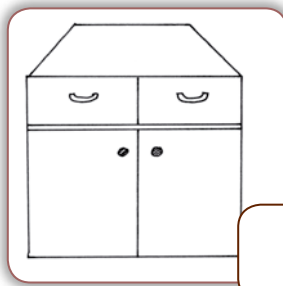
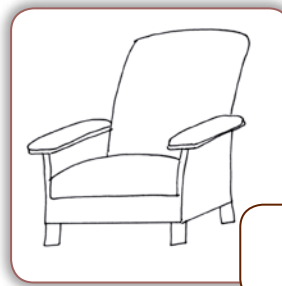
☐

☐

NEED ON

4.


☐

☐

☐

☐

SEE ON



9 A. Vaata pilti. Kuula lauset. Mis tööriista nimetan?

Näita pildil. Nimeta. (vt ÕM lk 10)

B. Loe sõna. Näita pildil.

Loe laused. Kirjuta lünka sobivad sõnad.



MÕNE ASJAGA SAAB TÖÖD TEHA.
NEED ASJAD ON TÖÖ-RIISTAD.

1.



LABIDAS

KASTE-KANN

REHA

SAAG



ISAL ON _ _ _ _ . ISA SAEB PUID.

MARIL ON KASTE-_ _ _ _ . MARI KASTAB LILLI.

EMAL ON _ _ _ _ . EMA RIISUB MURU.

MIHK|LIL ON _ _ _ _ _ . MIHKEL KAEVAB.

2.



HARI

TRIIK-RAUD

KÄÄRID

NUGA

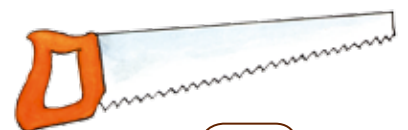
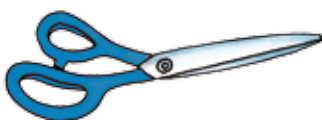
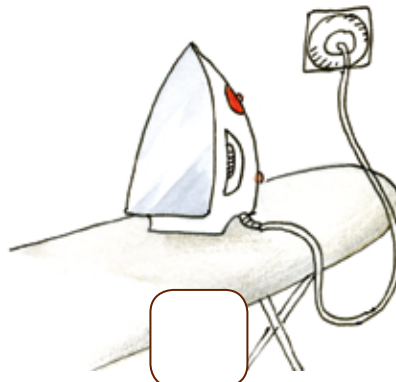
10. A. Mis on pildil? Näita ja nimeta. Mida sa selle asjaga teed?

B. Nende tööriistadega peab ettevaatlik olema. Miks?

C. Märki ruutu sobiv täht:

K – KUUM

T – TERAV

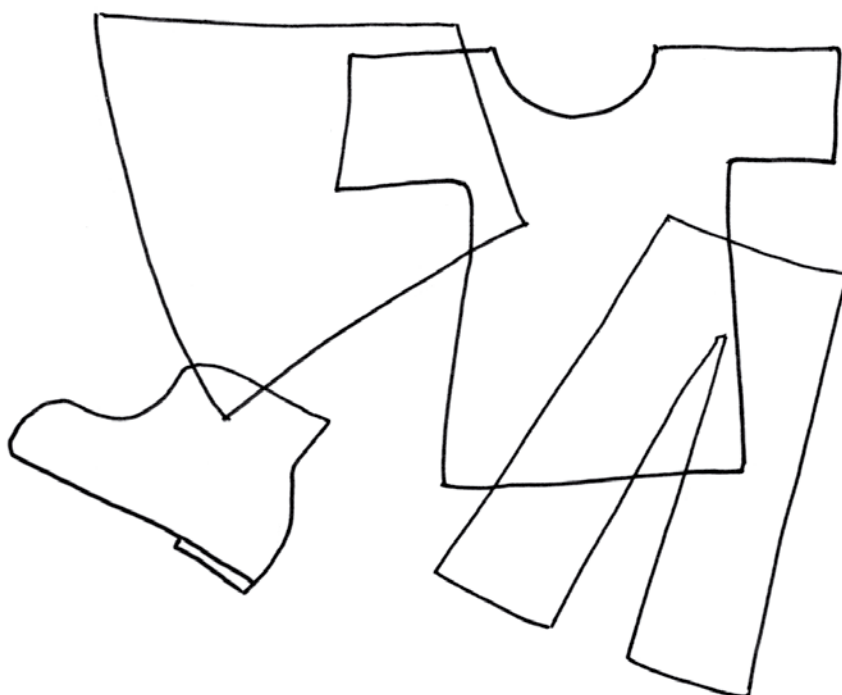




11. A. Mis on pildil? Näita ja nimeta. Mida sa selle asjaga teed?
B. Vaata piltide rida. Üks pilt ei sobi teiste hulka. Tõmba sellele pildile kriips peale.
C. Mis pildid jäid alles? Need asjad on... . Ütle ühe sõnaga.



12. A. Mis asjad on pildil? Näita ja nimeta.
B. Üks asi ei sobi teiste hulka. Värvi see pilt.



KEVAD

1. A. Vaata suurt pilti. Kuula lauset. Näita pildil õiget kohta.

B. Võrdle pilte (õpetaja küsimuste toel: talvel ja kevadel, vt ÕM lk 18-19.)

KEVAD



PILDIL ON K _ _ _ _ . (mis aastaaeg?)

TALV



KEVADE MÄRGID ÕUES ON ...



PÄIKE PAISTAB.



SAJAB VIHMA.



ROHI KASVAB.



LILLED ÕITSE|VAD.



PUULE KASVA|VAD LEHED.

2. A. Kevadilmad võivad olla väga erinevad. Kuula. Leia õige pilt.

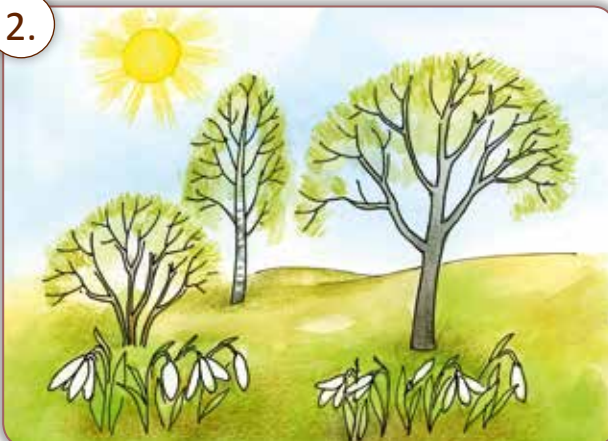
1. Kevadel sulab lumi. Mõnes kohas on näha natuke lund. Puudel ei ole veel lehti. 2. Puudel hakkavad kasvama lehed. Lumikellukesed õitsevad. 3. Puudel on suured lehed. Peenardel õitsevad lilled.

B. Ühenda kevadpildid sobiva riietuse pildiga.

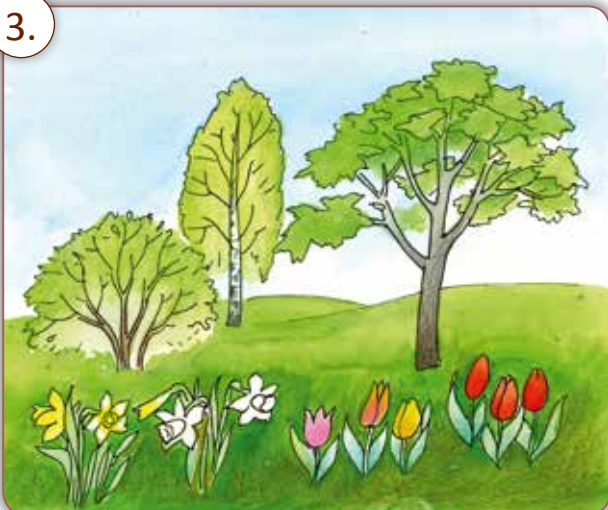
1.



2.



3.



?

Milline kevadilm on täna? Mis sul täna seljas on?

3. Mida paned kevadel selga? (Lõpetaja õpetaja laused.)

Õues on külm. Panen selga (jalga, pähe ...).

Õues on soe. Päike paistab. Nüüd

LOOMAD KEVAD|DEL

1. Kevadel saavad lõunamaalt tagasi rändlinnud.
Kes on pildil?



KULD-NOKK



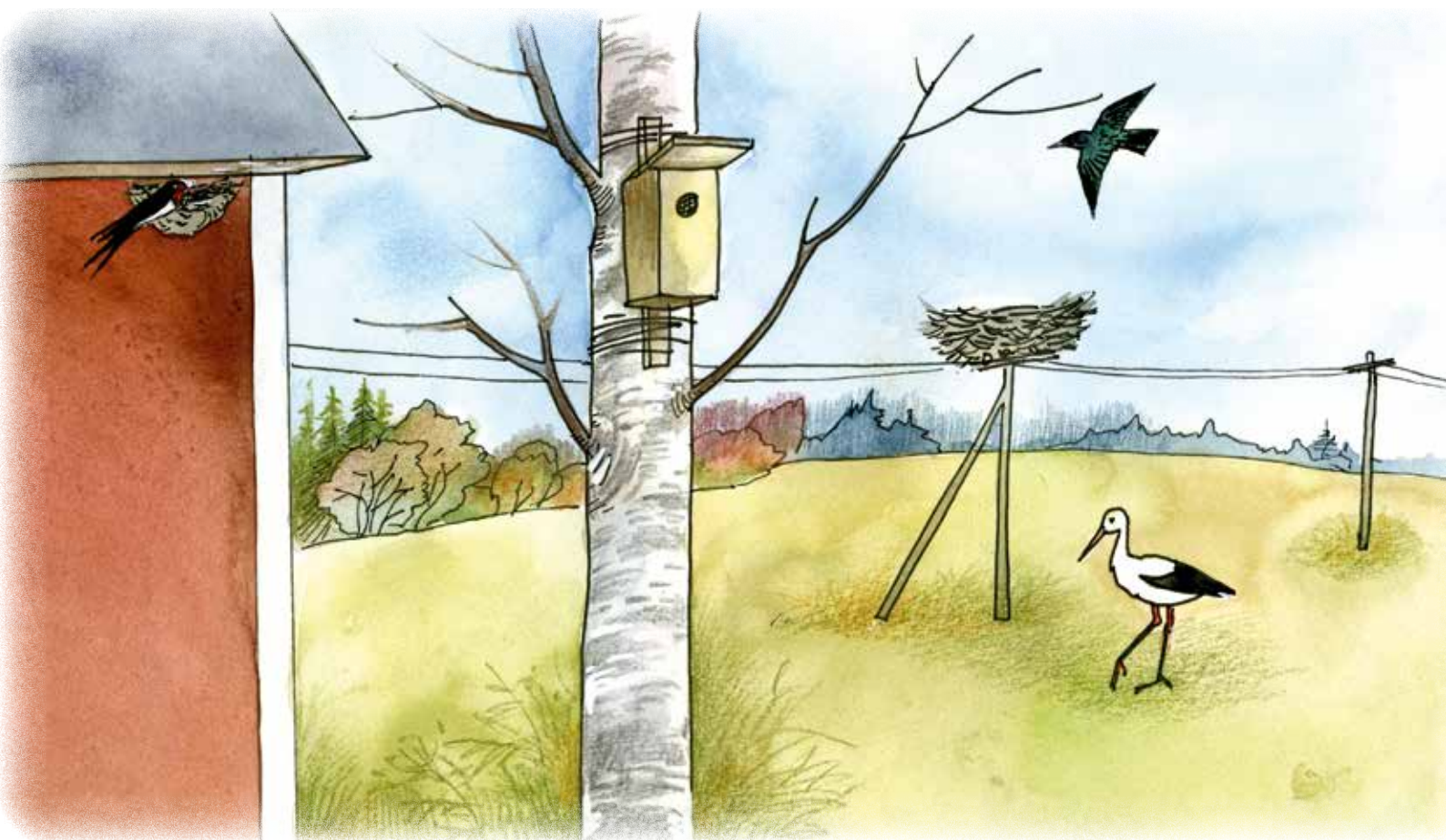
SUITSU-PÄÄSUKE



TOONE-KURG

2. A. Leia lindude pesad. B. Kuula. Räägin ühest pesast. Leia õige pesa pilt.

1. See lind teeb oma pesa kõrge posti otsa. Ta teeb pesa okstest. Kelle pesa?
2. See lind teeb pesa katuse serva alla. Ta teeb pesa savist ja heinakõrtest. Kelle pesa see on?
3. See lind teeb pesa kasti. Pesakasti teevad talle inimesed. Pesakast on puu otsas. Kelle pesa?



?

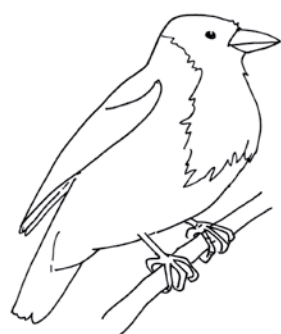
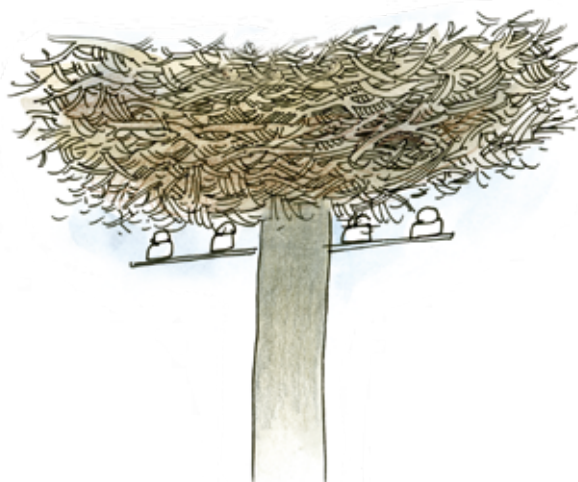
* Milleks on linnul pesa vaja? * Miks peab pesa olema kõrgel?



3. A. Ühenda sobivad pildid joonega. B. Lõpeta laused.

1. Toonekure pesa on ... (kus? *posti otsas*).
2. Kuldnokk elab ... (kus? *pesakastis*).
3. Varese pesa on ... (kus? *puu otsas*).
4. Pääsukese pesa on ... (kus?).

C. Värvilindude pildid.



✕

4. Kevadel tulevad peidupaikadest välja putukad ja ämblikud.

A. Loe nimetused. B. Kas oled seda looma näinud? Kui jah, tee ruutu (✕).



LIBLIKAS



MESILANE

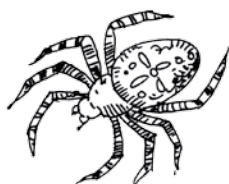


LEPA-TRIINU



ÄMBLIK

5. Leia paarid. Ühenda joonega.



6. Kevadel tulevad pesast välja metsloomade pojad. Väljas on soe. Päikese käes on mõnus mängida.
A. Kes on pildil? Näita ja nimeta. B. Loe. Kirjuta puuduvad tähed.
C. Mitu loomapoega on pildil? Kirjuta kasti sobiv arv.



PILDIL ON R _ _ B _ _ SED.

SIIN ON REBA|SE-POEGA.

R _ _ _ NE ON M _ _ _ LOOM.



PILDIL ON J _ _ _ SED.

SIIN ON JÄNE|SE-POEGA.

J _ _ _ ON M _ _ _ LOOM.

KODU-LOOMAD JA NENDE POJAD



1. Mari joonistas loomadest pilte.

A. Mis loomad on pildil? (1. on ...jne.) Värvi need loomad, kes on sinul kodus.

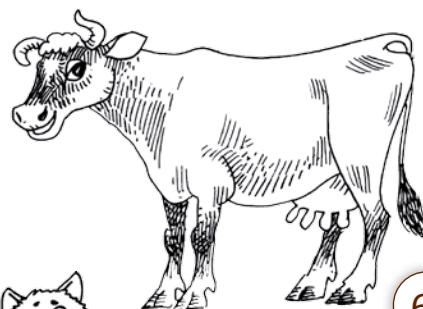
B. Leia iga pildi juurde sobiv foto. Kirjuta kastidesse sobivad numbrid.



1.



4.



6.



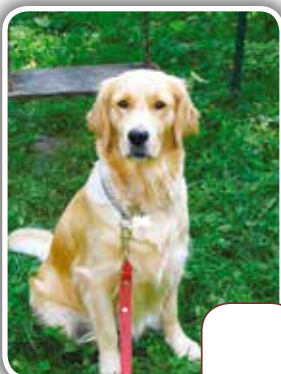
2.



3.



5.





2. A. Kes on pildil? Näita ja nimeta. B. Värvige loomapoegade pildid.



KASS

KASSID

KASSI-POEG

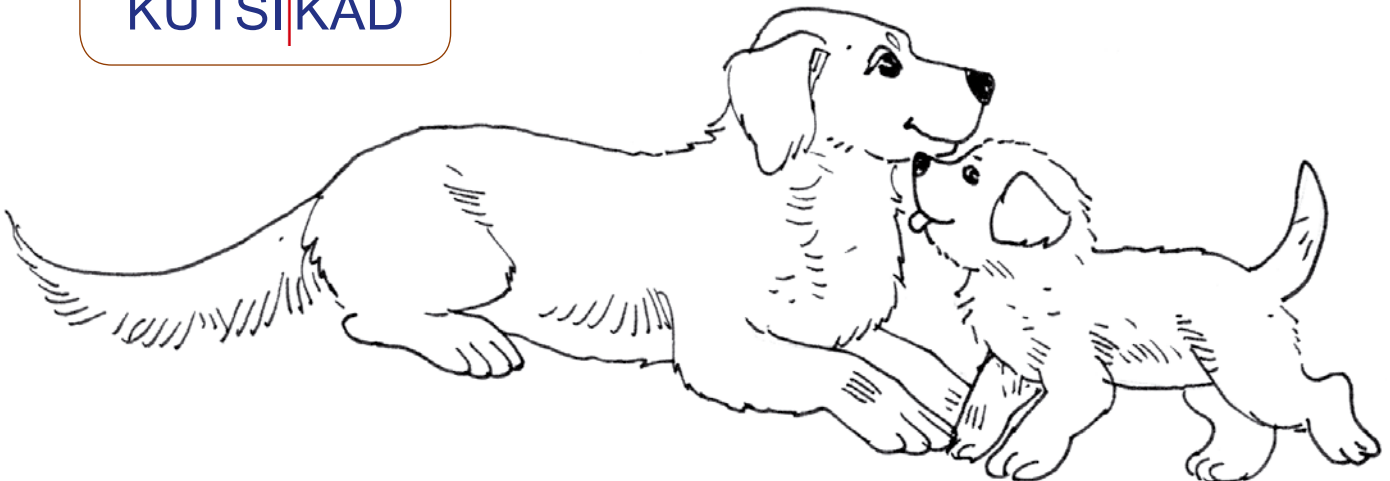
KASSI-POJAD

KOER

KOERAD

KUTSI|KAS

KUTSI|KAD

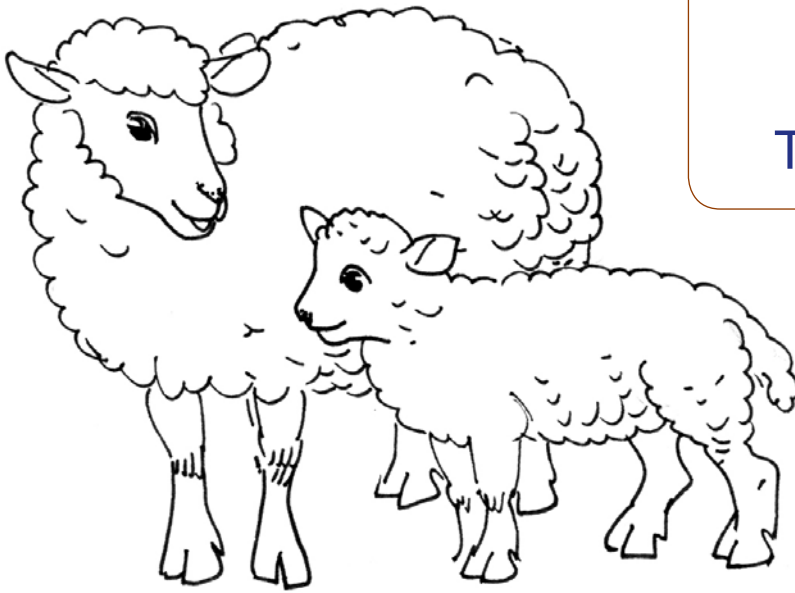


LAMMAS

LAMBAD

TALL

TALLED

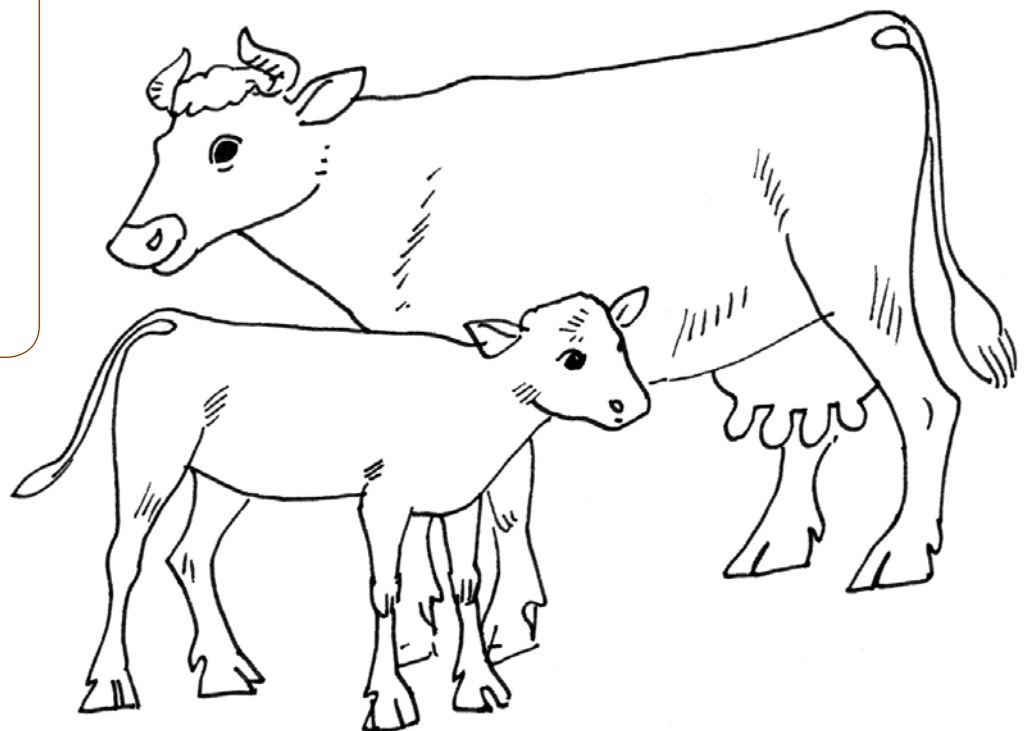


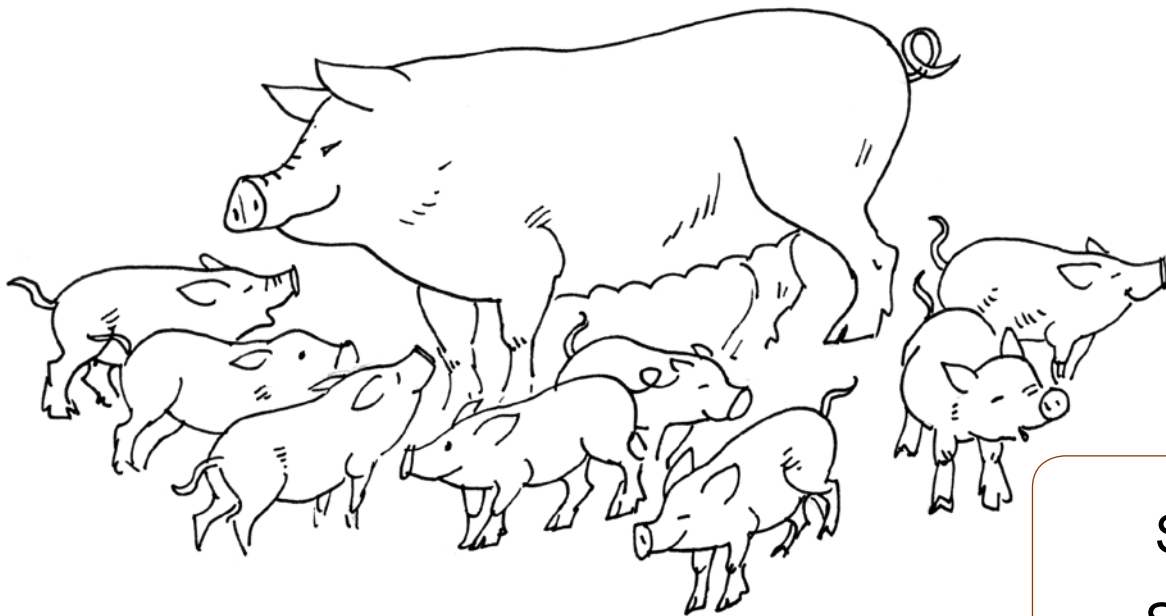
LEHM

LEHMAD

VASI|KAS

VASI|KAD





SIGA

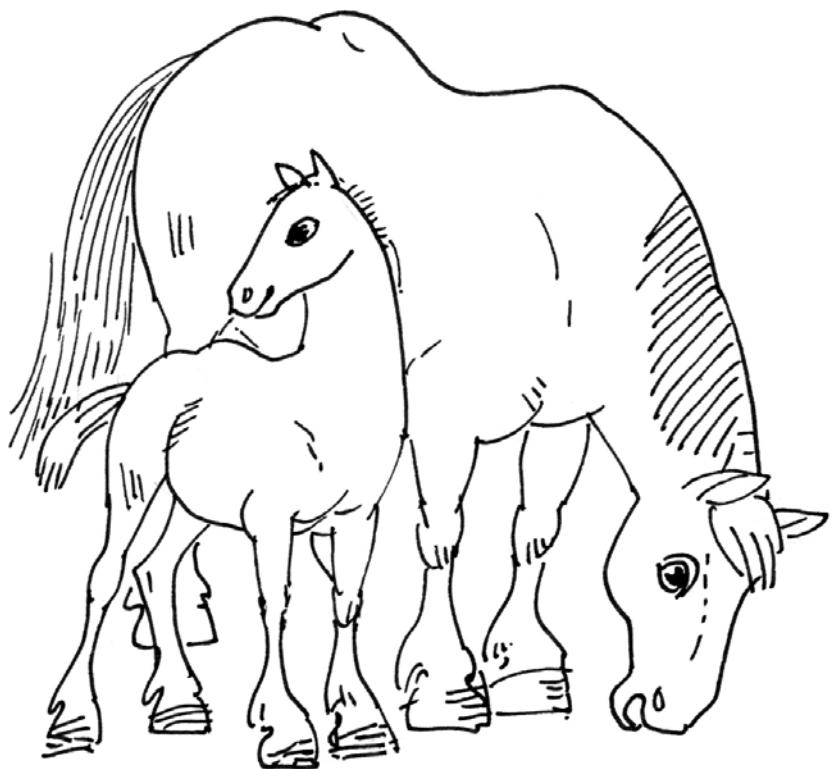
SEAD

PÕRSAS

PÕRSAD

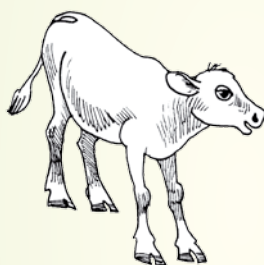
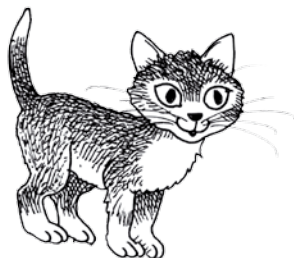
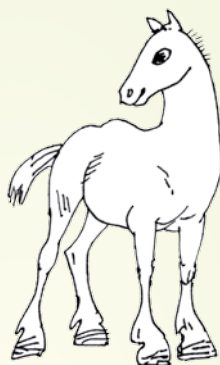
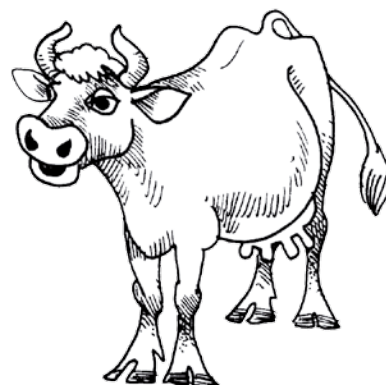
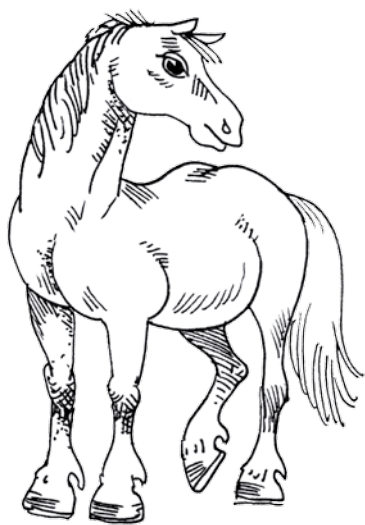
HOBUNE
HOBUSED

VARSS
VARSad



3. Loomalapsed mängivad koos õues.

Juhata iga poeg oma ema juurde. Ühenda pildid joonega.



TAIMED KEVADEL

1. A. Vaata pilti. Mis aastaaeg on pildil?

B. Kuula lauset. Leia pildil õige koht. Kas ütlesin õigesti? Kui vaja, paranda minu viga.

1. Taevas ei ole pilvi. Päike paistab. 2. Metsas kasvavad puud ja põõsad. 3. Puudel on suured lehed. 4. Metsa all õitsevad sinililled. 5. Puu otsas istub vares. 6. Niidul kõnnib toonekurg. 7. Kivi kõrval õitseb võilill. 8. Lille kohal lendab mesilane. 9. Võilille juures istub jänes.



2. Leia suurelt pildilt (ül 1).

LOOMAD



TIHA|NE



TOONE-KURG



LIBLI|KAS



HIIR

TAIMED



KASK



VÕI-LILL



SINI-LILL



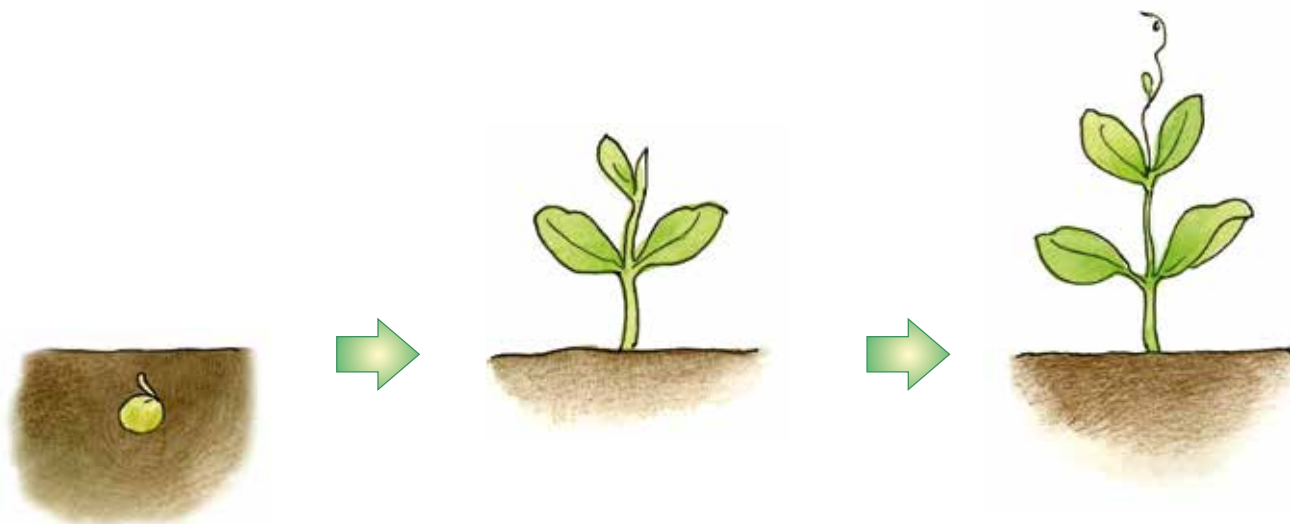
ROHI



PÄIKE PAISTAB.

KEVADEL ON ÕUES SOE.

NÜÜD HAKKAVAD TAIMED KASVAMA.



Praktiline ülesanne

Pane klassis oma taim kasvama. Mõtle, kuhu sa pärast taime istutad.

3. Võrdle puuoksi talvel ja kevadel. Mis on teisiti?



PUNGAD



LEHED

KASE OKS TALVEL

KASE OKS KEVADEL



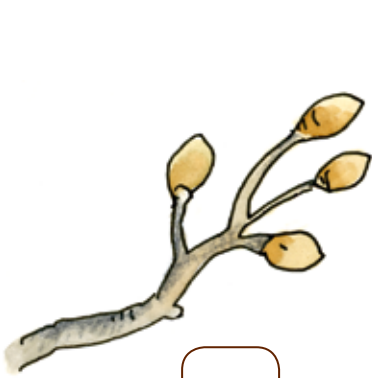
Praktiline ülesanne

Too klassi vaasi kaseoksi. Vaadelge (joonistage) kaseoksi. Järgmises loodusõpetuse tunnis vaadake oksti uuesti lähemalt. Mis juhtus?

4. A. Kuula. Ütlen lause. Leia õige pilt.

1. Õunapuu oksal ei ole veel lehti. Oksa küljes on väikesed pungad.
2. Õunapuul hakkasid lehed kasvama. Need on veel väikesed.
3. Nüüd on õunapuu lehed suured. Õunapuu õitseb.

B. Järjesta pildid. Kirjuta kastidesse õiged numbrid.



5. Kevadel õitsevad lilled. A. Mis lille oled sa näinud? Näita pilti. Tee ruutu (X).

B. Värvilised lilled.



SINI-LILL



VÕI-LILL



LUMI-KELLU|KE

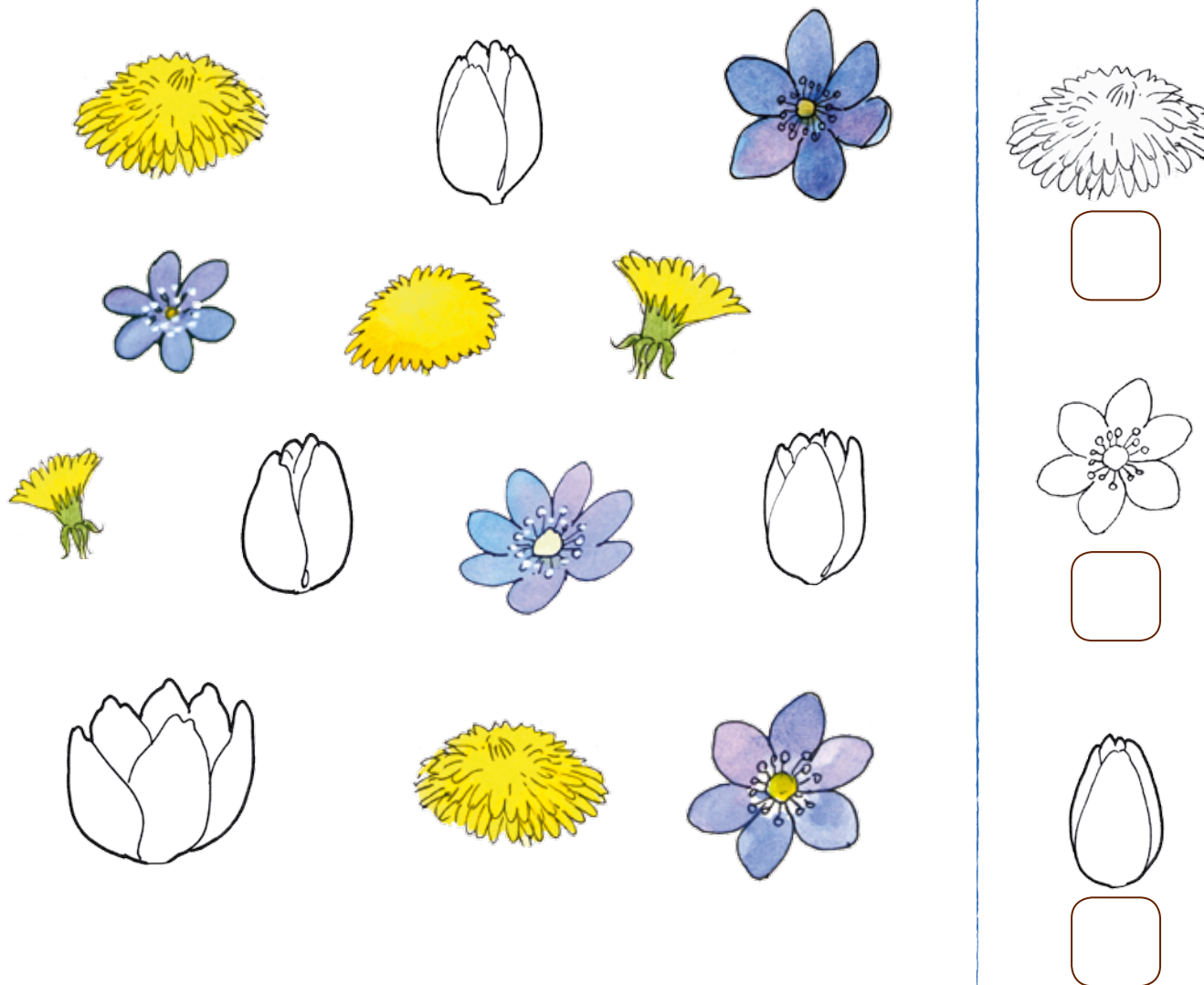


TULP



6. A. Mis lille õied on sinised (kollased, värvimata)?
 B. Loenda sinilille (võilille, tulbi) õied.
 Kirjuta õige number sobiva pildi juurde.
 C. Värv suurel pildil tulbiõied. Mis värvi värvid?
 Mis värvi tulpe oled veel näinud?

TULBID ON:



7. A. Mis lill on pildil? B. Mis on 2. pildil puudu? Joonista. C. Värv näidise järgi.

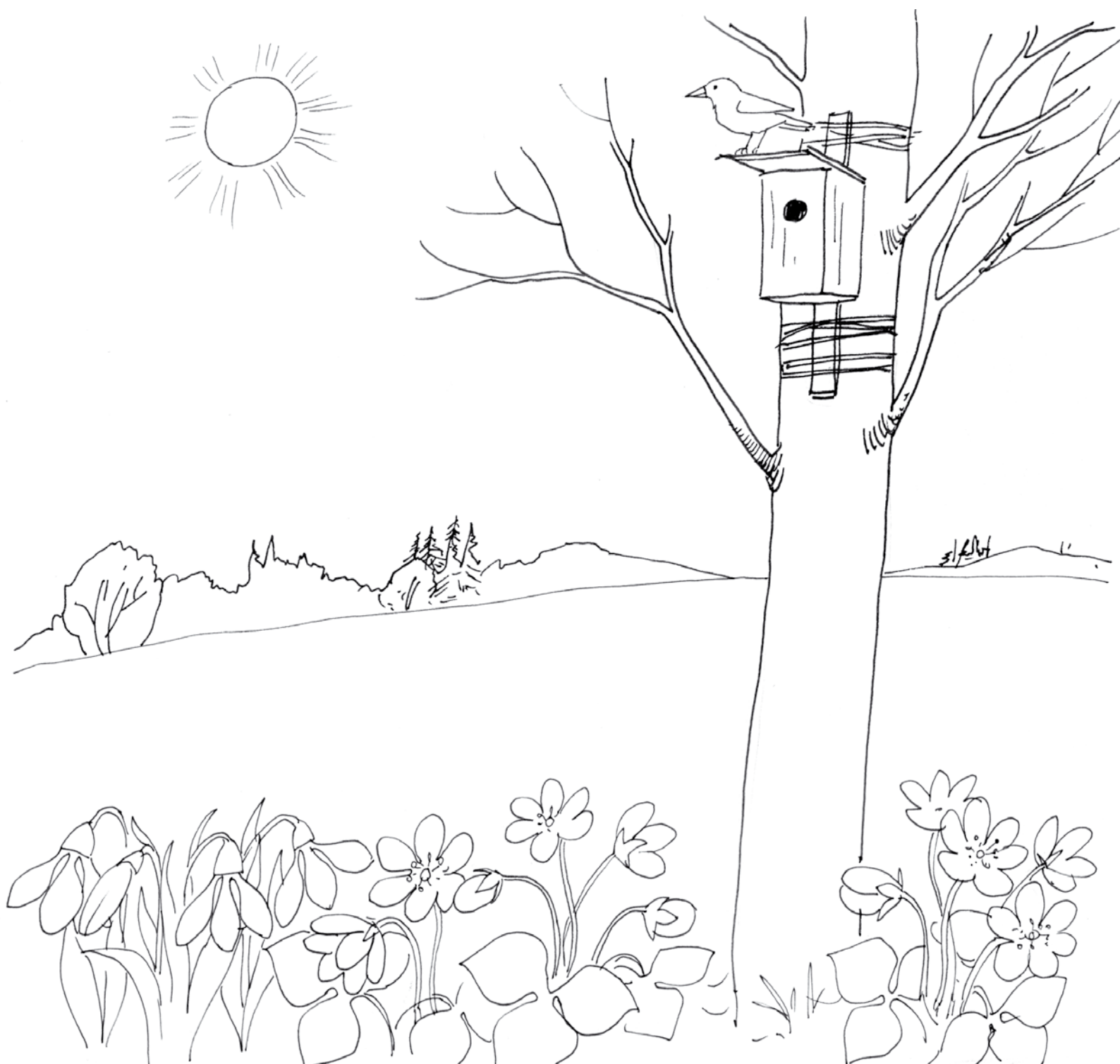




8. A. Pildil on ... (mis aastaaeg?). Kirjuta sobiv sõna. Mille järgi said aru?

B. Mis juhtub puudega kevadel? Mis õitsevad metsas / aias?

C. Värvi (õpetaja korralduste järgi). (Nt Värvi kuldnoka nokk kollaseks. Värvi kuldnoka suled mustaks. Mille värvisid kollaseks? (Noka.) Mille värvisid mustaks? (Suled.) Jne.)

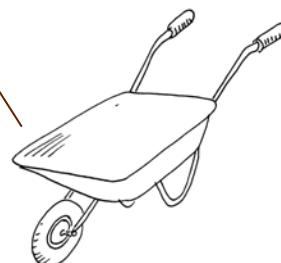


KEVAD-TÖÖD

1. A. Vaata pilti. Mida inimesed teevad? B. Ema riisub rehaga. Näita reha pilti. (Isa ... jne).
C. Joonista tööriistad.

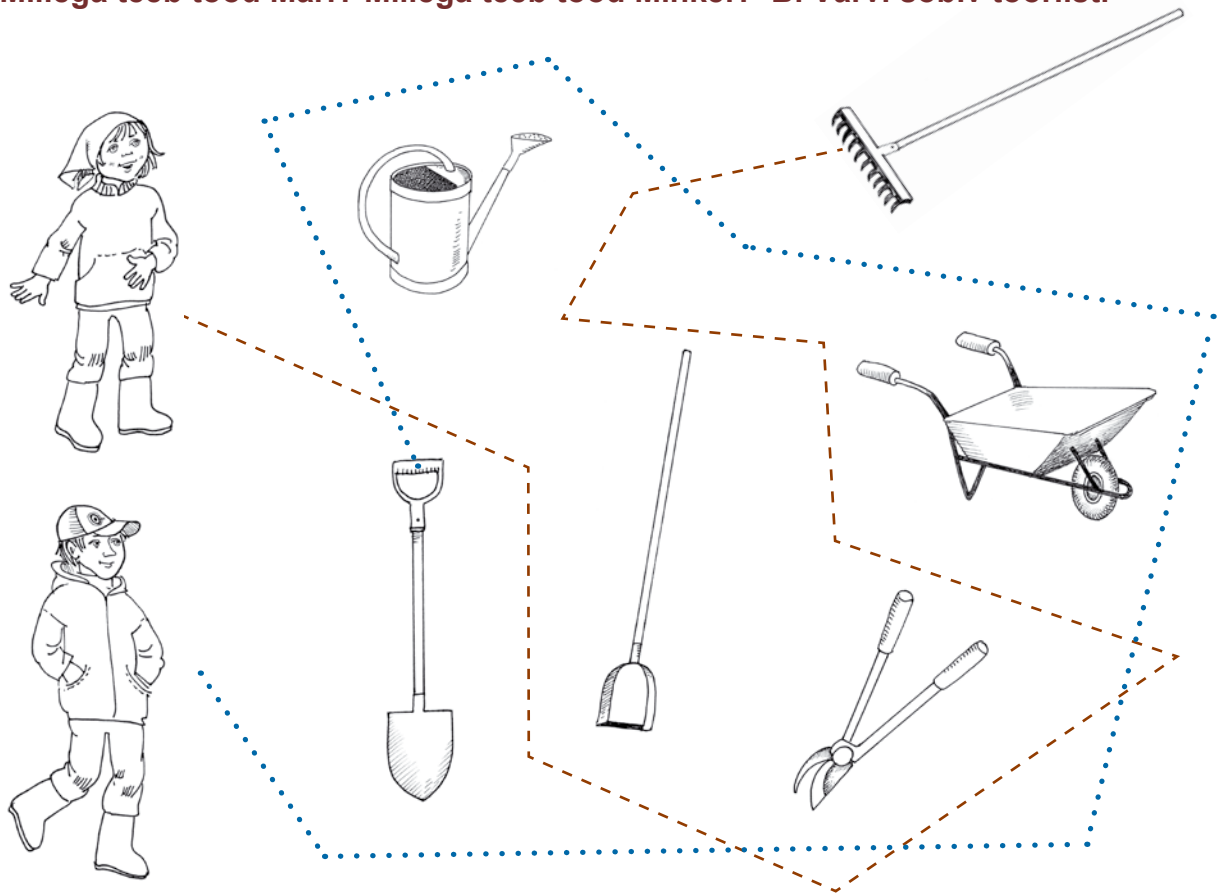


MILLEGA?





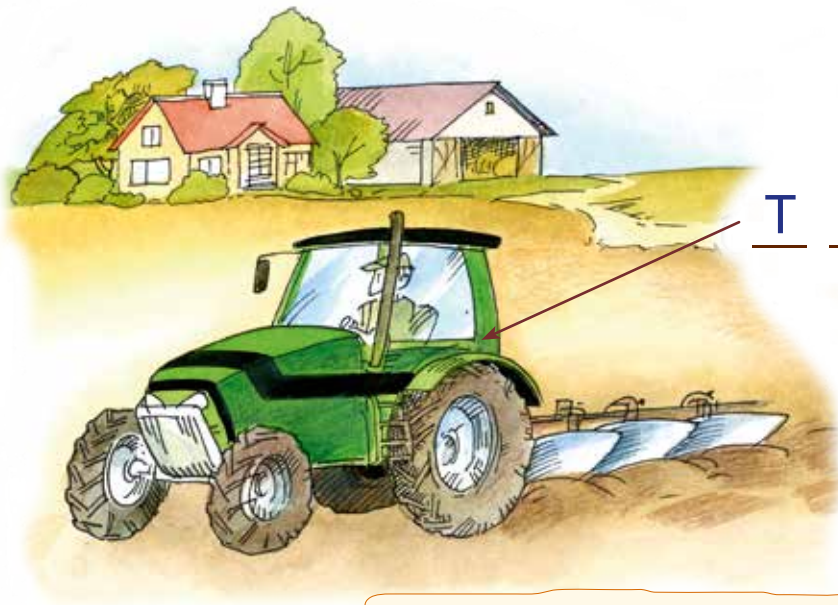
2. A. Millega teeb tööd Mari? Millega teeb tööd Mihkel? B. Värvi sobiv tööriist.



3. A. Vaata pilti. Kuula.

Traktor künnab põldu. (Näita.) Mees juhib traktorit. (Näita.) Muld muutub pehmeks. (Näita.)
Mulla sisse pannakse seemned. Seemnetest kasvavad taimed.

B. Lõpeta lause: Mees künnab (millega?) ...

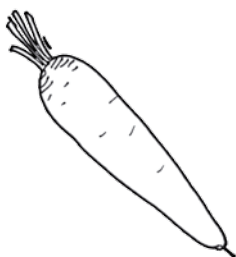
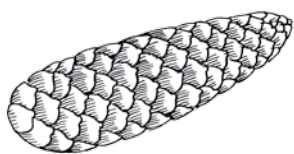


T R _ K T _ R

TRAKTOR KÜNNAB PÕLDU.
PÕLLUL ON PEHME MULD.



4. A. Näita ja nimeta. B. Mis kasvab põllul? C. Värvi need pildid.



Kus kasvab õun / käbi?

5. Leia 4 erinevust.



SUVI



LÖPPES KEVAD.
ALGAS SUVI.

1. A. Vaata suurt pilti. Kuula. Näita pildil õiget kohta.
B. Võrdle pilte (õpetaja küsimuste toel, vt ÕM lk 19-20.)

SUVI



PILDIL ON _ _ _ _ . (mis aastaeg?)

KEVAD



2. A. Loe laused. B. Mis laused sobivad suure pildi kohta? Tõmba vale lause maha.

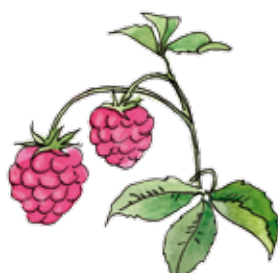
1. SUVEL ON ÕUES SOE.
2. SAJAB LUND.
3. LILLED ÕIT|SEVAD.



SUVEL SAAB AIAS MARJU KORJATA.



AED-MAASI|KAS



AED-VAARI|KAS



MUST-SÕSTAR



PUNA|NE SÕSTAR



KARUS-MARI



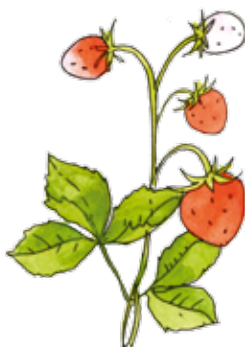
METSAS KASVAB KA MARJU.



MUSTI|KAS



POHL



METS-MAASI|KAS



METS-VAARI|KAS

3. Kuula. Näita sobivat pilti.

1. Oli ilus suvepäev. Liisa läks emaga marjule. Ema võttis korvi. Liisa võttis topsi. 2. Ema ja Liisa jõudsid metsa. Seal kasvas palju marju. Ema ja Liisa korjasid mustikaid. Liisa pani marjad topsi. Ema pani mustikad korvi. 3. Varsti said korv ja tops marju täis. Ema ja Liisa läksid koju. Teel nägid nad lambaid. Lambad sõid heinamaal rohtu. 4. Kodus keetis ema marjadest moosi. Liisa pani moosi saia peale. Liisale maitses moos väga.



4. A. Lõpeta lause. B. Värv sobiv pilt / sõnakast.

1. EMA JA LIISA KORJASID (mis marju?)



2. EMA JA LIISA KORJASID MARJU AIAS METSAS .

3. EMA TEGI MARJADEST MAHLA KOOKI MOOSI .



5. Mida saab marjadest teha? Tee sobiva pildi kasti ✂.



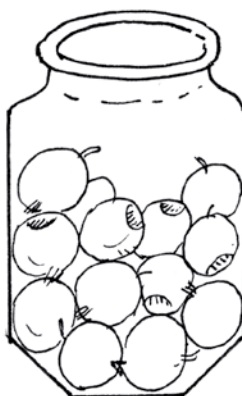
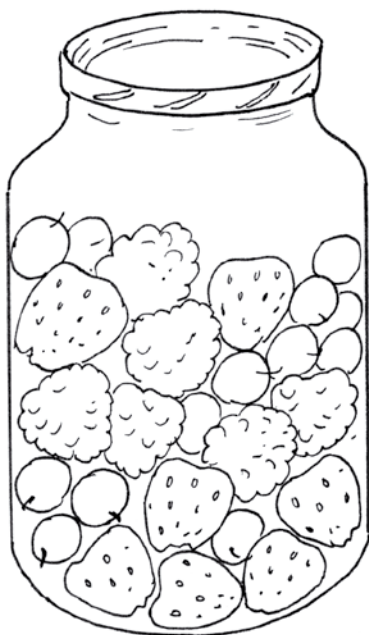
6. A. Milliseid marju tunnend? Näita ja nimeta.

B. Kuula lauset. Leia pilt. Vali õiget värvi pliiats. Värv üks mari.

(Õpetaja ütleb ükshaaval laused, laps otsustab, teeb värviga märgi).

1. Suures purgis on punased marjad. 2. Väikeses purgis on sinised marjad. 3. Pudelil on kollased marjad.

C. Värv marjade pildid õiget värvi. Mille sees on kõige rohkem marju?



7. A. Näita kus on maasikad, vaarikas, mustikad.

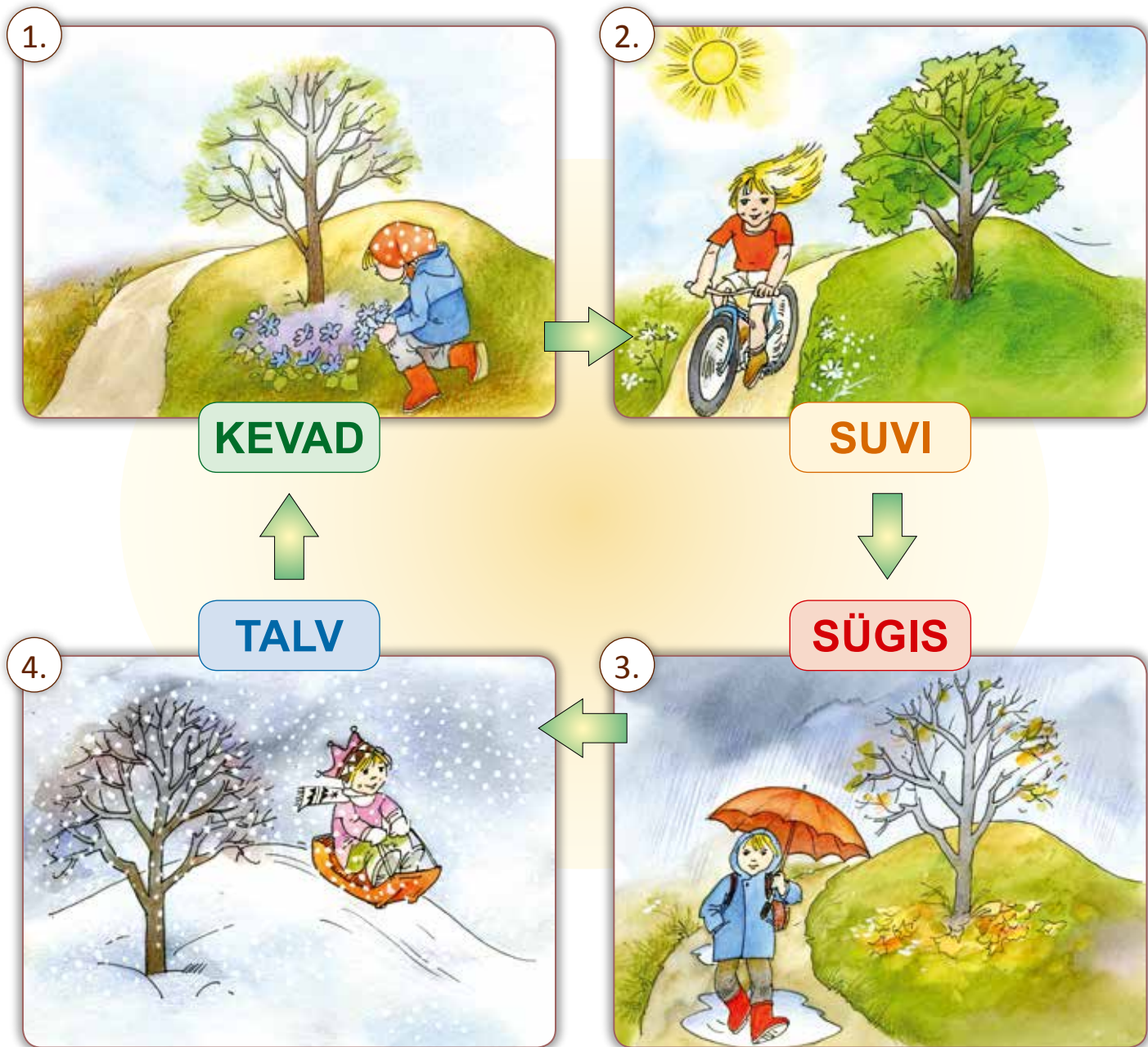
B. Leia ühesugused marjad. Värv ühesugused marjad sobivat värvi.

C. Mis mari jäi ilma paariliseta?



AASTA-AJAD

1. Vaata pilti. Mis aastaaega on pildil kujutatud?



KEVAD, SUVI, SÜGIS JA TALV
ON **AASTA-AJAD**.

2. Kirjuta aastaaegade nimetused õiges järjekorras.
Alusta praegu olevast aastaajast.

1.

2.

3.

4.

TALV

SÜGISE

SUVI

KEVAD

3. Kirjuta puu juurde sobiva aastaaja nimetus.







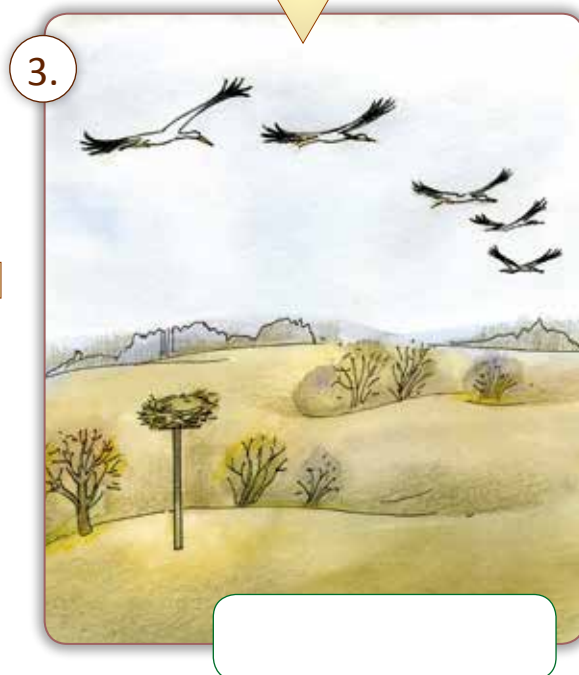
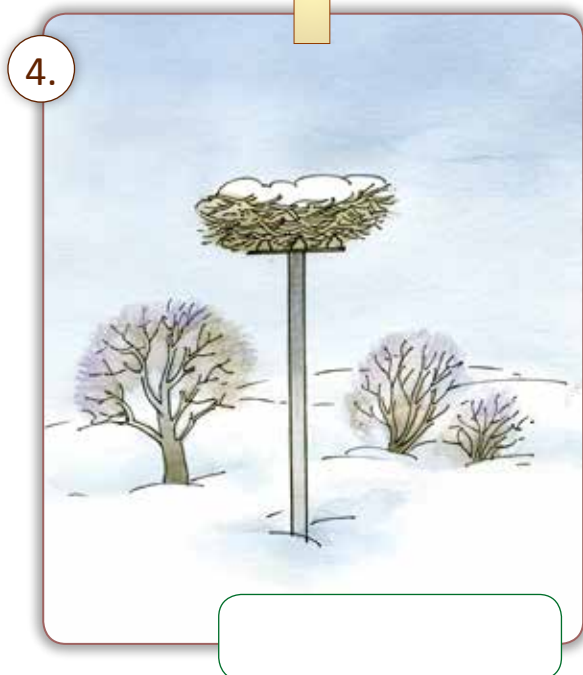
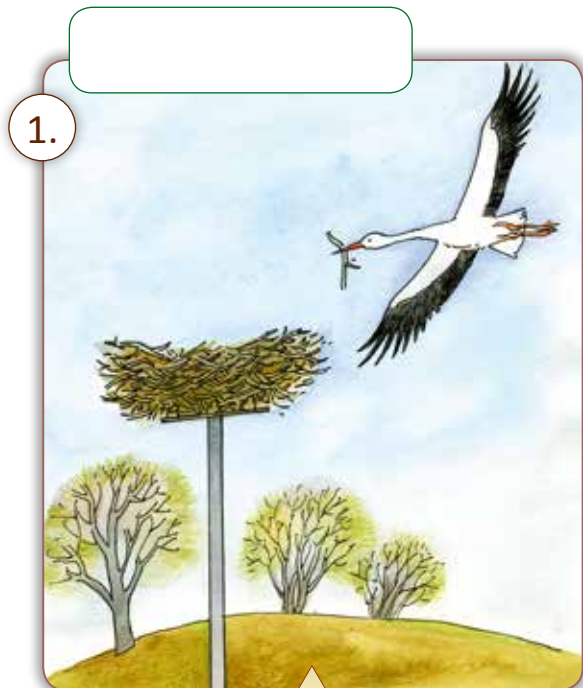




4. Millisel aastaajal saab neid tegevusi teha? Märki ristiga. Kus saab ...? (Juhtida laste tähelepanu erinevatele võimalustele, nt ujuda on võimalik talvel basseinis ja suvel tiigis).

	KEVAD	SUVI	SÜGIS	TALV
				
				
				
				
				
				

5. A. Milline on toonekure aasta? Vaata pilte. B. Kirjuta kasti sobiv aastaaja nimetus.



6. Vaata pilte. Vasta küsimustele.

1. Kuhu toonekurg oma pesa ehitab?
Millest ehitab toonekurg pesa?
2. Mitu poega on toonekurel?
Mida sööb toonekurg?
3. Kuhu lendavad toonekured sügisel?
Miks toonekurg lendab sügisel soojale maale?
4. Kus on toonekured talvel?

TOONE-KURE TOIT





7. Lõika lisalehelt (lk 85) pildid karu aastast. Kleebi pildid sobivasse kohta.

--	--

1. **TALV**

2. **KEVAD**

--	--

3. **SUVI**

4. **SÜGIS**

8. Märki lause ette sobiva pildi number.

☐

SUVEL SÖÖB KARU MARJU JA TAIMI.

☐

SÜGISEL EHITAB KARU ENDALE PESA.

☐

TALVEL KARU MAGAB PESAS.

☐

KEVADEL TULEB KARU PESAST VÄLJA.

KORDAMINE



MIDA ÕPPI|SID? TULETA MEEL|DE!

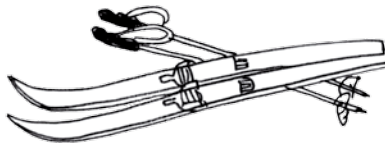
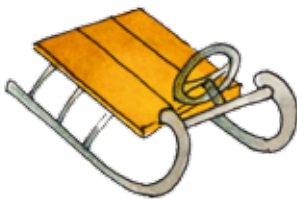
AASTA-AJAD ON:

.....,,,



1. A. Mis on pildil? Näita ja nimeta. (Asjade puhul: Mida sa selle asjaga teed? Mis aastaajal?)
B. Vaata piltide rida. Üks pilt ei sobi teiste hulka. Miks?
Tõmba sobimatule pildile kriips peale.

1.



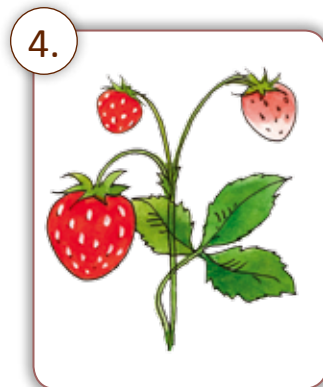
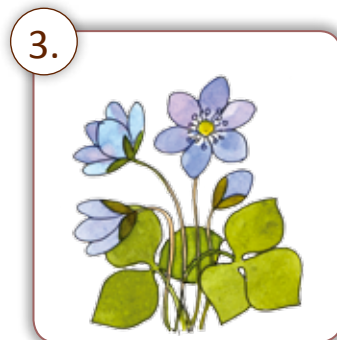
2.



3.



2. Ühenda joonega pilt ja sellega sobiv aastaaeg.



KEVAD

SUVI

SÜGIS

TALV

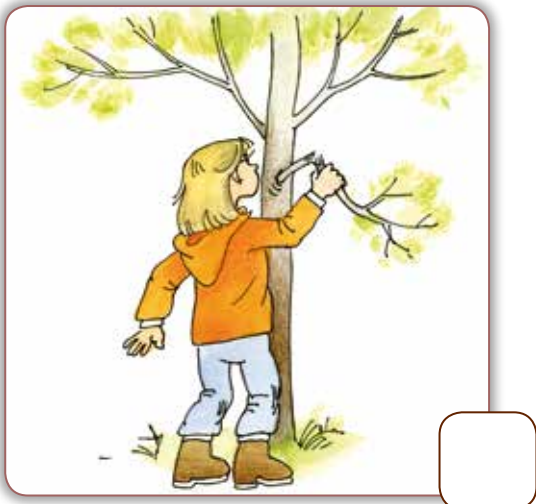
3. A. Võrdle kahte pilti. Mida lapsed teevad?

B. Mida laps teeb valesti? Märki ruudu sisse sobiv täht.

Õ – ÕIGE

V – VALE

1.



2.



3.



4.



5.



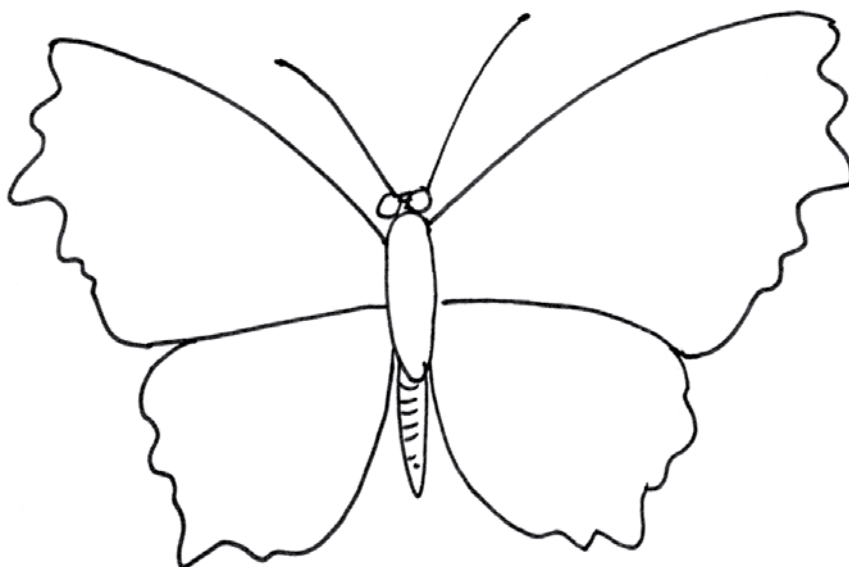
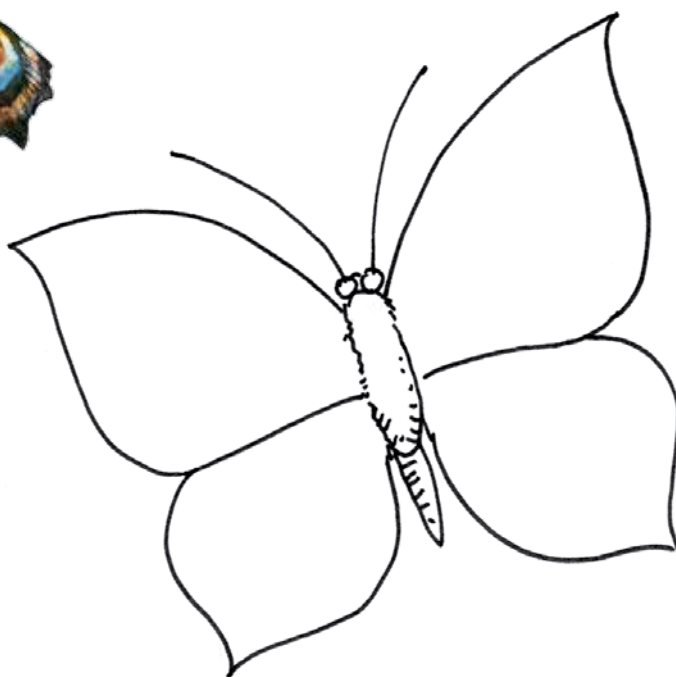
6.





MEIL OLİ SINUGA TORE ÕPPI|DA.

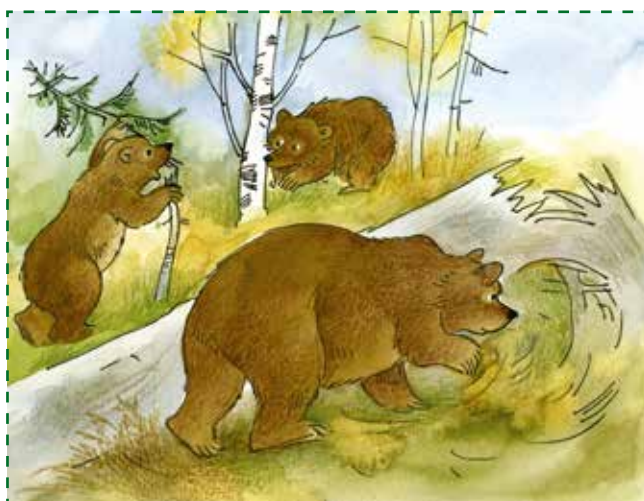
ILUSAT SUVE-VAHE-AEGA!





LISALEHT

Aastaajad. Karu (lk 79).





Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond



Eesti tuleviku heaks



Hariduslike erivajadustega
õpilaste õppevara arendamine

ISBN 978-9949-524-08-2



9 789949 524082